

Górnosławskie Wiadomości Gospodarcze

ORGAN IZBY HANDLOWEJ W KATOWICACH * WYCHODZI DWA RAZY W MIESIĄCU

Redakcja: Izba Handlowa w Katowicach, Plac Wolności 8, Telefon Nr. 237 2082 i 2261 * Administracja: Katowice, Plac Wolności Nr. 8 * Konto czekowe P. K. O. Katowice Nr. 304014 * Cena pojedynczego numeru wynosi 1 zł * Prenumerata w kraju kwartalnie zł 6; półrocznie 11; rocznie 22; za granicą 50%, drożej * Cennik ogłoszeń wysyła Administracja na żądanie

*

KATOWICE, 8 MAJA 1931

*

Bezrobocie

II

Walka z bezrobociem musi się toczyć na dwu odcinkach: musi się zwalczać przewencyjne przyczyny bezrobocia, z drugiej strony zaś jego skutki. O ile zwalczanie skutków musi w znacznej mierze nosić charakter pomocy indywidualnej dla dotkniętych bezrobociem i wchodzi w zakres działania opieki społecznej, będącej obowiązkiem Państwa — o tyle zwalczanie przyczyn bezrobocia leży z jednej strony w zakresie polityki gospodarczej w najszerszym tego słowa znaczeniu, tak państwowej, jak też i świadomej swych celów polityki kierowniczych sfer gospodarczych społecznych — z drugiej strony w zakresie administracji państwowej. Celowa, racjonalna i trafna polityka gospodarcza może w dużej mierze uchylić niebezpieczeństwo bezrobocia przez odpowiednią rozbudowę strukturalną gospodarstwa narodowego — jeśli bezrobocie mimo to z przyczyn koniunkturalnych się zjawia, musi się mu przeciwdziałać energicznymi zarządzeniami administracyjnymi, na które Państwo winno być zawsze przygotowane i na które w okresie dobrych koniunktur winny być przygotowywane potrzebne rezerwy.

Struktura gospodarcza zamkniętego w sobie organizmu państwowego winna być tak zbudowana, by nawet w razie odcięcia od rynków zagranicznych normalny tok produkcji i konsumpcji nie został zakłócony. Nie tylko wojna i stosunki polityczne, ale także międzynarodowe kryzysy gospodarcze wytwarzają warunki, w których normalna wymiana towarów i usług w stosunkach międzynarodowych staje się niemożliwa. W obecnej chwili przeżywamy właśnie taki okres i widzimy, że tylko sztucznymi środkami — protekcjonizmem celnym z jednej strony a premjowaniem eksportu i dumpingiem z drugiej strony — udaje się utrzymać tę wymianę na jakimś takim poziomie, przyczem wymiana ta nikomu korzyści normalnych nie daje. Jeśli w takich warunkach rynek wewnętrzny jest wadliwie skonstruowany, produkcja i konsumpcja wewnętrzna nie stoi w takim stosunku wzajemnym, by mogła mieć miejsce prawidłowa wymiana produktów różnych gałęzi wytwórczości, rozdział energii społecznej na poszczególne gałęzie wytwórczości jest tak wadliwy, iż jedne gałęzie wykazują nadprodukcję, uniemożliwiającą im zbyt, obniżającą do absurdu ceny i pozbawiającą w ten sposób swych pracowników zarobków i tem samem siły nabyw-

czej na produkty innych gałęzi — a inne gałęzie skutkiem tego muszą ograniczać produkcję, nie znajdując na nią zbytu — wówczas musi się zjawiać bezrobocie i to we wszystkich gałęziach produkcji, gdyż spada ogólna stopa życiowa i wszelka konsumpcja.

Gdyby natomiast struktura gospodarcza była należycie zrównoważona, wówczas zaburzenie koniunkturalne międzynarodowe osłabiałoby tylko gałęzie produkcji pracujące wybitnie na eksport, wywołując tem tylko częściowe bezrobocie, dające się usunąć przez dostarczenie pracy przy budowach i pracach publicznych, które w tych właśnie okresach winny być przedsięwzięte kosztem rezerw odkładanych na ten czas przez Państwo i inne organizacje publiczne.

Przeżywany obecnie okres bezrobocia w Polsce wykazuje, iż zachwianie równowagi nastąpiło skutkiem rozwinięcia nadmiernej przedsiębiorczości przemysłowej, zwłaszcza ze strony Państwa, które w okresie dobrej koniunktury i nadwyżek budżetowych inwestowało ogromne kapitały w przedsiębiorstwach i roboty nie mogące się przy słabym rozwoju gospodarczym innych gałęzi i ogólnej niskiej stopie życiowej należycie rentować. Gdyby w tym okresie nie rozbudowywano zbyt szybko przemysłu i przedsiębiorstw państwowych, nie zwiększonoby tak silnie napływu sił roboczych do tych gałęzi i obecne bezrobocie wywołane koniunkturą światową, wykazywałoby cyfry bezporównania niższe.

Z drugiej strony, gdyby środki państwowe, pochodzące z nadwyżek budżetowych nie były zużyte w okresie dobrej koniunktury na tę rozbudowę lecz przezornie zachowane na „czarną godzinę“, stanowiłyby one dziś podstawę finansową do przeprowadzenia robót publicznych na skalę, umożliwiającą zatrudnienie znacznej ilości bezrobotnych, a wprowadzenie tych środków w ten sposób w obrót, podniosłoby siłę nabywczą ogółu i pozwoliłoby na silniejsze zatrudnienie także i innych gałęzi produkcji, redukujących dziś wytwórczość dla braku zbytu wewnętrznego.

Porównanie cyfr zatrudnienia i bezrobocia w poszczególnych gałęziach przemysłu w kilku latach ostatnich, daje obraz następujący:

Zatrudnienie

Koniec roku	1924	1925	1926	1927	1928	1929	1930
Górnictwo	179.054	135.422	154.926	144.567	147.397	164.103	145.623
Hutnictwo	41.380	44.335	51.522	57.644	66.638	59.786	51.458
Przemysł metalowy	77.881	62.909	68.360	87.799	97.655	86.241	70.783
Przemysł włókienniczy	117.411	112.660	135.848	170.566	178.021	123.456	132.273
Przemysł budowlany	8.605	21.892	19.914	21.242	32.854	24.169	24.669

Bezrobocie

Górnictwo	18.120	33.562	16.224	18.293	7.417	2.341	7.900
Hutnictwo	brak danych	9.469	4.965	2.741	1.336	996	4.085
Przemysł metalowy	22.490	33.330	13.873	10.642	6.720	11.198	17.441
Przemysł włókienniczy	35.520	59.410	24.005	13.512	10.308	25.939	20.040
Przemysł budowlany	10.500	22.460	11.517	13.722	12.279	22.320	19.043
Niekwalifikowani	37.970	95.180	74.636	72.059	65.372	93.526	150.309

Obraz ten jest niezupełnie przejrzysty, gdyż w cyfrach zatrudnienia mieszczą się również robotnicy niekwalifikowani, którzy przy cyfrach bezrobocia są wyodrębnieni. W każdym razie jednak cyfry przy uwzględnieniu rozdziału bezrobotnych niekwalifikowanych, między poszczególne działy te wskazują niezbieżnie na to, iż w latach dobrej konjunktury napłynęło do przemysłu zbyt wiele nowych sił roboczych, gdyż nigdy wzrost zatrudnienia nie znajduje zupełnego odpowiednika w spadku bezrobocia. Zwłaszcza przemysł budowlany, który zapewne zatrudnia stosunkowo największą ilość robotników niewykwalifikowanych, wykazuje ogromny wzrost ilości pracowników tak zatrudnionych, jak i niezatrudnionych.

Jeżeli Polska wykazuje w ten sposób nadmiar sił roboczych przy niskim stopniu zaspokojenia potrzeb i niskiej stopie życiowej, to jest to tylko dowód wadliwej struktury gospodarczej.

Teoretycznie, w idealnych warunkach strukturalnych, przy istnieniu oczywiście odpowiednich danych przyrodniczych i w granicach zakreślonych temi danymi, może się wyżywić i znaleźć pracę każda ilość ludzi w obrębie zamkniętego gospodarczego organizmu. Jeśli bowiem wszyscy będą równomiernie pracować i pracą swoją wytwarzać pewną ilość dóbr odpowiadającą możliwościom i potrzebom konsumpcyjnym ogółu to przy wymianie tych dóbr powinno nastąpić zarówno pełne zaspokojenie potrzeb, jak i pełne zużycie wyprodukowanych dóbr. W praktyce ta równowaga ulega zachwianiu, jeśli wartość produkcji pewnej grupy ludności nie osiąga wartości konsumpcji tej grupy — jeśli zbyt

wiele wartości wyprodukowanych usuwa się od wymiany drogą kapitalizacji — jeśli w końcu część produkcji wydostaje się na zewnątrz zamkniętego organizmu (państwa) bez wejścia w jej miejsce równoważnika w pełnej wartości.

A więc te trzy przyczyny winny być przede wszystkim drogą racjonalnej i celowej polityki gospodarczej uchwycone u swych źródeł i usunięte. Konkretnie biorąc, przyczyny te zachodzą w Polsce we formie 1) zbyt kosztownej w stosunku do gospodarczej wartości jej świadczeń administracji publicznej oraz nierentowności przedsiębiorstw państwowych i samorządowych, 2) kapitalizowania przez Państwo i samorządy we formie niestosunkowych do dochodu społecznego inwestycji, 3) eksportu po cenach niższych od kosztów produkcji i wszelkich form dumpingu, z premiami eksportowymi łącznie.

Strukturalne uzdrowienie produkcji, wymiany i konsumpcji wewnętrznej jest podstawowym warunkiem skutecznej walki z bezrobociem w przyszłości. Zagadnienie natomiast walki z bezrobociem obecnym jest przede wszystkim zagadnieniem walki z jego skutkami, gdyż uzdrowienie podstaw, na których ono wyrosło jest kwestią wytężonej wieloletniej pracy i wysiłków i może być tylko przeprowadzone przy korzystnych warunkach konjunkturalnych, gdy gospodarstwo wewnętrzne ma łatwość i możliwość zarabiania w stosunkach gospodarczych - międzynarodowych i wzmacniania w ten sposób swych podstaw kapitałowych i swego wyposażenia ekonomicznego.

J. P.

Wymiana międzynarodowa praktykantów handlowych

Był czas, w którym każdy rzemieślnik musiał przed otrzymaniem prawa do samodzielnego wykonywania rzemiosła zaś po przebyciu przepisane go czasu nauki u mistrza, wyruszyć w świat, by zobaczyć innych ludzi i nauczyć się od nich tego, czego się nie nauczył u mistrza.

Z chwilą rozpowszechniania się produkcji fabrycznej i upadku rzemiosła zwyczaj ten stopniowo zanikał, gdyż rozwinięte szkolnictwo zawodowe, posiłkujące się niekiedy obcymi nauczycielami lub ludźmi, którzy zagranicą sami

studjowali, częściowo pozwala na doksztalcenie rzemieślnika; zaś z drugiej strony rzemieślnik już nie jest dziś w większości wypadków tem, czem był w średniowieczu.

Natomiast z rozwojem wielkiego przemysłu i handlu, dla których rynek wewnętrzny staje się coraz bardziej ciasny, i które z tego powodu muszą szukać zbytu w krajach obcych, zachodzi coraz częściej potrzeba kształcenia personelu handlowego, znającego nie tylko język kraju, w którym się zamierza rozpowszechniać własne towary, lecz również jego

zwyczaje i upodobania mieszkańców. O ile poznanie obcego języka jest rzeczą częściowo możliwą w kraju własnym, o tyle doskonałe opanowanie nim, a szczególnie zaznajomienie się z duchem i zwyczajami danego narodu wymaga pobytu wśród jego obywateli.

Czasy powojenne wraz z ogromnem bezrobociem we wszystkich prawie krajach Europy przyniosły ze sobą ograniczenia w emigracjach zarobkowych. Szereg ustaw państwowych różnych krajów bądź całkowicie zabrania, bądź tylko w pewnych gałęziach, zatrudniania cudzoziemców.

Aby umożliwić młodym ludziom dokończenie się w językach obcych i ułatwić zaznajomienie się z życiem pewnych narodów różne kraje radzą sobie w różny sposób. O ile nam wiadomo, nacjonalistyczne związki zawodowe pracowników handlowych w Niemczech urządziły w Anglii, Francji i Hiszpanii specjalne kursy dla swych członków, gdzie za stosunkowo niewielką opłatą mogą mieszkać, żywić się, uczyć się danego języka od krajowców i zwiedzać grupami giełdy, muzea, domy towarowe, fabryki, porty i t. p. Jednakowoż najwidoczniej tego rodzaju pobyt zagranicą nie wystarczy, zresztą wobec tego, iż pracownik przez cały rok musi, nie zarabiając, pokrywać wszystkie koszty, jest niedostępny dla wielu ludzi. Dlatego wiele narodów postarało się o to, by w drodze specjalnych umów z innemi krajami zawarować prawo zatrudnienia przez pewien okres czasu swoich praktykantów w danym obcym kraju.

Jak widać ze studjum ogłoszonego w sierpniowym zeszycie *Revue Internationale du Travail*, organie Międzynarodowego Biura Pracy*) istnieją dwa typy umów dotyczących wymiany praktykantów. Jedne umowy są jednostronne, t. j. mające na celu dopuszczenie do pracy obywateli jednego z krajów umownych w drugim, inne zaś dwustronne, przewidujące wzajemną wymianę pracowników obu krajów.

Umowy jednostronne zawarły z W. Brytanią o dopuszczenie po odbywaniu w niej praktyki przez swych obywateli Belgia, (w czerwcu 1925 r.), Estonia (w lipcu 1925 r.) i Hiszpania (w lipcu 1926 r.). W myśl tych umów mogą być zatrudnieni w celach wydoskonalenia się w mowie angielskiej i zaznajomienia się ze zwyczajami handlowymi i zawodowymi młodzi ludzie do 30 lat wieku. W zasadzie mogą oni pracować we wszelkich zawodach, za wyjątkiem specjalnie zastrzeżonych dla krajowców, po otrzymaniu zezwolenia Ministerstwa Pracy. Okres praktyki wynosić ma zasadniczo 1 rok, może jednak być przedłużonym o dalszych 6 miesięcy. O ile umowa z Estonią nie ogranicza liczby praktykantów, to umowa z Hiszpanią ustala ich ilość na 150, zaś z Belgią na 75 osób rocznie, z tem zastrzeżeniem, że w hotelarstwie może praktykować tylko 25, zaś u fryzjerów 4 praktykantów rocznie. W wyniku tych umów zatrudnionych było w Anglii dotychczas około 30 Belgów, 8 Hiszpanów i kilku Estończyków.

Z umów opartych na wzajemności zawarła W. Brytania umowę ze Szwajcarią w sprawie pracowników hotelarskich, ograniczając liczbę praktykantów do 200 rocznie, jednak przyjmować można pracowników stopniowo nie przekraczając 20 osób miesięcznie. Liczba praktykantów stale wzrastała od r. 1924, t. j. roku wejścia w życie tej umowy i doszła w roku 1929 do 90 Szwajcarów w Anglii i 80 Anglików w Szwajcarii.

Układ francusko-brytyjski przewiduje dopuszczenie na przeciąg 12 miesięcy (ew. 18 miesięcy) do 500 praktykantów z nast. zawodów: hotelarsko-restauracyjnego, fryzjerskiego, urzędników bankowych i pielęgniarek, z określeniem kontyngentu pracowników każdej kategorii. Wszyscy praktykanci nie mogą przekraczać 30 roku życia. Jeżeli kandydat przed swoim wyjazdem otrzymał praktykę, przesyła za pośrednic-

twem swego Ministerstwa Pracy do Ministerstwa Pracy drugiego kraju prośbę o zezwolenie na pracę i otrzymuje tą samą drogą odpowiedni dokument, na podstawie którego otrzymuje przy wyładowaniu pozwolenie na 12 miesięczny pobyt. Jeżeli petent nie ma jeszcze upatrzonej praktyki, winien dostać od właściwych władz swego kraju poświadczenie, iż ma zamiar odbyć praktykę zawodową (stage) w drugim kraju. Na podstawie tego poświadczenia otrzymuje on pozwolenie na pobyt dwumiesięczny, w ciągu którego może wyszukać praktykę, poczem uzyskuje zezwolenie na roczną pracę i pobyt w danym kraju. W myśl tej umowy, która doszła do skutku nie bez interwencji izb handlowych francuskich, które wysłały specjalną delegację do W. Brytanii w r. 1929 pracowało 394 Francuzów w W. Brytanii i 174 Anglików we Francji.

Podobna umowa została zawarta między Francją a Niemcami, jedynie kontyngent pracowników nie został w niej skreślony według poszczególnych zawodów. Poza tem ciekawą jest klauzula, iż wymiana nie jest uzależnioną od stanu rynku pracy oraz przewiduje wynagrodzenie praktykantów za od dawane usługi. Wreszcie ciekawem jest i to, że ci praktykanci, którzy nie mają jeszcze pracodawcy w obecnym kraju, mogą wnieść prośbę, do władz tegoż kraju i te ostatnie starają się o wynalezienie odpowiedniego zajęcia. O ile chodzi o rezultaty, to w r. 1929 skorzystało z tej umowy 198 niemieckich hotelarzy, restauratorów, 227 urzędników handlowych i techników oraz 32 robotników wykwalifikowanych i 5 służących, razem 458 osób. Jak widzimy, Niemcy wykorzystali w znacznym stopniu swój kontyngent.

27 maja 1930 r. została zawarta umowa na analogicznych warunkach, jak poprzednia, między Francją a Austrią, liczba jednak praktykantów została ograniczoną do 75 osób, i Francją z Czechami, mniej więcej w tymże czasie i na podobnych warunkach, przyczem ilość praktykantów określono dla każdego kraju na 100 osób.

Ostatnio pertraktują o zawarcie podobnych umów inne kraje (m. in. Polska miała pertraktować z W. Brytanią, zaś Międzynarodowa Izba Handlowa w Paryżu przeprowadzała specjalną ankietę w sprawie wymiany praktykantów handlowych, gdyż istniał zamiar pośredniczenia w lokowaniu młodych pracowników w różnych przedsiębiorstwach przy współdziałaniu Komitetów Narodowych tej Izby).

Zarówno autor tych słów, jak i stypendyści Izby Handlowej w Katowicach przekonali się, że praktykant z Polski z trudem może dostać się na praktykę w obcym kraju, gdyż nie tylko, że najczęściej nie może zdobyć odpowiednich listów polecających do firmy cudzoziemskiej, lecz wobec braku umów o wymianie praktykantów nie może nawet mieć nadziei na otrzymanie pozwolenia na dłuższy pobyt w celu wyszukania zajęcia w charakterze t. zw. wolontariusza. Dlatego zawarcie podobnych układów, możliwie nawet z klauzulą analogiczną do zamieszczonej w układzie francusko-niemieckim o wyszukaniu zatrudnienia przez władze obcego kraju, jest rzeczą pożądaną.

Czy umowy te mają być unilateralne, czy oparte na wzajemności, co zaleca M. B. Pracy, zależy będzie od okoliczności, gdyż wobec niechęci wielu narodów do uczenia się polskiego języka niewiadomo, czy się to uda przeprowadzić; w każdym razie należałoby ustalić pewien kontyngent maksymalny wzorując się na liczbie dopuszczonych Austriaków i Czechów.

Co się tyczy czasu pobytu należałoby przewidywać możliwość pewnego jego przedłużania w wypadkach na to zasługujących. Należałoby też przyspieszyć procedurę decydowania przez władze o dopuszczeniu na zatrudnienie praktykanta, szczególnie w wypadkach, gdzie wchodzi w grę przemysł sezonowy, oraz wyznaczyć sposób wynagrodzenia praktykantów.

*) Les échanges de jeunes travailleurs str. 207 i nast.

W każdym razie należałoby sprawę praktyk w obcych krajach jaknajprędzej załatwić, gdyż Polska, o ile chce zdobyć miejsce w handlu światowym, musi się ze światem poznać bezpośrednio, a nie oglądać się ciągle na pośrednictwo niemieckie. A dlatego nasz zarybek kupiecki musi wędrować po obcych krajach i zaznajamiać się zobcą mową i zwyczajami, prostując nieraz fałsze o nas rozsiewane.

Wobec tego, że wielu zdolnych i chętnych młodych ludzi nie posiada środków na wyjazd, pożądanym jest, by izby przemysłowo-handlowe ustanowiły na ten cel specjalne stypendja na pobyt zagranicą, jak to np. uczyniła Izba Handlowa w Katowicach. Niezależnie od tego jednak i od sprawy zawarcia umów o praktyki zawodowe przez rządy interesujących Polskę państw z rządem polskim, zarówno izby prze-

mysłowo-handlowe jak i firmy posiadające wyrobione już stosunki zagranicą winny ułatwić tym młodym ludziom, którzy się zdecydują na wyjazd, wejście w kontakt ze sferami gospodarczymi danego obcego kraju i wyszukanie odpowiednich praktyk.

Być może trzeba byłoby postąpić w tym celu analogicznie do izb handlowych francuskich, t. j. nie ograniczyć się do wysłania listu lub memoriału pod adresem np. związku iz handlowych odpowiedniego kraju, lecz wysłać specjalną delegację ze znanych w dawnym kraju osobistości, która na miejscu osobiście przeprowadziłaby z odpowiednimi czynnikami pertraktacje i zapewniły ich współdziałanie przy wyszukiwaniu praktyk.

J. Ziemięcki.

Sprawy finansowe

Warunki kredytów pod zastaw towarów złożonych w Chłodni Gdyniejskiej.

Państwowy Bank Rolny udziela kredytów pod zastaw: jaj, masła, przetworów mięsnych i bekonów, mrożonego, drobnu bitego i serów, przechowywanych w firmie „Chłodnia i Składy Portowe S. z o. p. w Gdyni” do wysokości 72%, a pod zastaw jaj produkcji t. zw. majowej do wysokości 82,3% szacunku towarów sporządzonego przez Bank.

Kredyty pod zastaw jaj udzielane są zasadniczo na okres do 9-ciu miesięcy, pod zastaw masła do 3-ch miesięcy, pod zastaw bekonów i przetworów mięsnych — do 4-ch tygodni, na mrożony drób bity — do 3-ch miesięcy i ser — do 3-ch miesięcy.

Od przyznanej sumy kredytów pobiera się:

- tytułem odsetek — 8% w stosunku rocznym,
- tytułem prowizji — 1 pro mille.

Odsetki i prowizji oblicza się i pobiera zgóry za cały czas, na jaki została udzielona pożyczka, przyczem przy obliczaniu odsetek niepełna pół miesiąca liczą się za pół miesiące,

a przy obliczaniu prowizji — niepełny miesiąc, za miesiąc. W razie prolongaty pożyczki dłużnik uiszcza odsetki, prowizję i ewent. koszty w sposób analogiczny, jak przy uzyskaniu pożyczki.

W razie, gdyby uzyskana ze sprzedaży suma nie pokrywała wszelkich należności Banku, Bank ma prawo dochodzenia reszty swojej pretensji na każdym innym majątku dłużnika.

Wypłata kredytu następuje po złożeniu towaru w Chłodni, dokonaniu ekspertyzy i oszacowaniu oraz przyznaniu kredytu przez Agenturę P. P. R. w Gdyni, przyczem należy przedłożyć następujące dokumenty:

- Dowód składowy, zcedowany na rzecz P. B. R.
- Uwierzytelniony odpis wyciągu z rejestru handlowego (spółdzielczego),
- Wyciąg z wojewódzkiego rejestru przedsiębiorstw ekspertowych (tylko dla firm eksportujących zagranicę),
- Wzory podpisów osób uprawnionych do podpisywania firmy poświadczona notarialnie.

Sprawy celne

Zmiany taryfy celnej. W rozporządzeniu Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 15 listopada 1930 r. w sprawie ceł wywozowych (Dz. Ust. R. P. Nr. 78 poz. 612) wprowadzone zostały następujące zmiany:

1. W § 1 Uwaga 1 do poz. 259 taryfy celnej wywozowej, otrzymuje brzmienie:

Uwaga 1: Naturalne masło krowie, wywożone na podstawie zaświadczeń Ministerstwa Przemysłu i Handlu bez cła.

2. punkt 1) § 3 tegoż rozporządzenia otrzymuje brzmienie:

1) wykazy instytucji, za których pośrednictwem będą wydane zaświadczenia Ministerstwa Przemysłu i Handlu na beczłowy wywóz.

§ 2. Rozporządzenie weszło w życie z dniem 1 kwietnia 1931 roku.

W sprawie wzoru świadectw pochodzenia, wymaganych przy udzielaniu zniżek konwencyjnych, a wystawianych przez urzędy celne w Italji, wydało Ministerstwo skarbu do Dyrekcji Cel i Urzędów Celnych oraz Inspektoratu Cel w Gdańsku okólnik, w którym ustalono wzór świadectw pochodzenia dla towarów pochodzących z Italji analogicznie taki, jaki został ustalony dla towarów pochodzących z Francji. Świadectwa pochodzenia, wystawione przez włoskie urzędy celne i zaopatrzone w podpis i pieczęć urzędu celnego, należy honorować w sposób, przewidziany w p. cie, § 4 okólnika z dnia 24 czerwca 1930 r. L. D. IV. 11/3/30.

Podwyższenie francuskiego cła na węgiel. Rząd francuski podwyższył cło na węgiel z 1.10 na 2.98 fr. i równocześnie wydał zakaz używaniu importowanego węgla na kolejach i w innych przedsiębiorstwach publicznych, aż do odwołania.

Wystawiajcie!

Zwiedzajcie!

II. WIOSENNE TARGI KATOWICKIE

od 22 maja do 8 czerwca 1931

Zgłoszenia do Zarządu Targów Katowice, ulica Stawowa nr. 14, telefon nr. 1868 — 71

Sprawy komunikacyjne

Koncesja na linię kolejową Gdynia-Górny Śląsk. Dziennik Ustaw R. P. nr. 40, poz. 350 ogłasza ustawę o oddaniu budowy i eksploatacji linii kolejowej Gdynia-Górny Śląsk, francusko-polskiemu kolejowemu Tow. akcyjnemu w Paryżu. Równocześnie pojawiło się rozporządzenie o nadaniu temu Towarzystwu koncesji do dn. 31 grudnia 1975 r.

Firmę wciągnięto do rejestru handlowego w Paryżu pod nazwą „Compagnie Franco-Polonaise de Chemins de Fer.” Subskrypcja obligacji rozpoczyna się dnia 11 bm.

Przemiana Tow. „Żegluga Polska” na spółkę akcyjną. Jak słychać, istnieje zamiar przemiany Tow. „Żegluga Polska” na spółkę akcyjną, przyczem 4.8% akcji byłoby oddanych prywatnym przedsiębiorstwom. Część akcji mają przejąć koła gospodarcze Górnego Śląska. Celem przygotowania tej akcji ma się utworzyć w Katowicach komitet. Jak wiadomo, województwo śląskie przeznaczyło na powiększenie floty handlowej 2,1 miliona złotych.

Urzecznictwo sądowe

Podatek dochodowy. Tantjema.

Przyznana w umowie służbowej dyrektorowi przedsiębiorstwa tantjem niegwarantowana, wypłacana zasadniczo miesięcznie, ma charakter wynagrodzenia bieżącego w rozumieniu art. 110 ustawy o podatku dochodowym (poz. 411 Dz. Ust. z 1925 r.)

Wyrok z 29 kwietnia 1931 L. Rej. 374/29 w sprawie Sp. Akc. „Śląskie Kopalnie i Cynkownie” w Katowicach przeciw Wydziałowi Skarbowemu Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w przedmiocie podatku dochodowego od uposażeń służbowych.

Jak z dołączonej do akt umowy służbowej wynika, Firma przyznała dyrektorowi F. stałe miesięczne uposażenie, a ponadto zmienną tantjemę. Część tej tantjemy jest zagwarantowana do wysokości 7.000 fr. szw., reszta zaś jest tylko zależna od osiągnięcia korzystniejszych wyników gospodarczych, wyrażających się w tem, że kosztu ruchu ulegają obniżeniu w stosunku do stawki jednostkowej za 1 tonę, obliczonej według cen zarobków i materiałów z 31 maja 1927 dla typowej kopalni. — Według szczegółowych postanowień wspomniana wyżej stawka jednostkowa ulega jednak stosunkowej niższej lub wyższej zależności od zwyczaj lub zniżek w zarobkach lub cenach głównych materiałów produkcji (drzewo, żelazo, materiały wybuchowe, cement). Tantjema niegwarantowana (veränderliche Betriebstantieme) była wypłacana w pewnych miesiącach, a w innych nie. W konkretnym wypadku część tantjemy zmiennej wypłacona została w miesiącu lipcu (w kwocie 765,28 zł) i w miesiącu sierpniu (w kwocie 3.292,65 zł).

Skarżąca firma uważa tę ostatnią tantjemę za nadzwyczajną, co do której firma nie miała wobec dyrektora F. zobowiązania umownego i tem samem jako wynagrodzenie jednorazowe, podczas gdy władza pozwana zakwalifikowała te wynagrodzenia jako periodyczne i odpowiednio do tego obliczyła wyższą stopę procentową podatku.

Najw. Trybunał Admin. nie mógł uznać zapatrywania skarżącej firmy za trafne. Jak bowiem wyżej wspomniano, przyznana została dyrektorowi F., poza stałym uposażeniem służbowym — ponadto tantjema, zmienna wprawdzie, t. zn. zależna od wyników gospodarczych, a tem samem wypłacalna ewentualnie tylko w pewnych miesiącach, niemniej jednak tantjema ta — wbrew twierdzeniu skargi — ma swe źródło w zobowiązaniu umownem i ma charakter periodycznych wynagrodzeń, co wynika w szczególności z pisma, dołączonego do umowy, w którym za-

znaczono, iż zmienna tantjema będzie zasadniczo wypłacana miesięcznie.

Jeśli tedy władza pozwana, wychodząc z powyższego założenia, uznała sporne wynagrodzenie za bieżące w rozumieniu art. 110 ustawy i w konsekwencji tego zastosowała przy wymiarze podatku stopę procentową podatku, obliczoną w stosunku rocznym od sumy miesięcznego uposażenia i wypłaconych w miesiącu lipcu i sierpniu tantjem, to w tem stanowisku prawnem Trybunał nie mógł dopatrzeć się obrazy ustawy o podatku dochodowym, a w szczególności art. 110 tej ustawy.

Wobec powyższego Trybunał uznał, iż skargę przedmiotową, jako nieuzasadnioną, należało oddalić.

Podatek dochodowy. Straty w przedmiotach, służących do osiągnięcia dochodu.

Fakt, że straty na rzeczach ruchomych, należących do przedsiębiorstwa, powstały w czasie eksploatacji tego przedsiębiorstwa przez dzierżawcę, nie wyklucza uznania tych strat za związane z eksploatacją źródła dochodu (art. 6 ustęp 1 ustawy o podatku dochodowym poz. 411 Dz. Ust. z 1925 r.).

Wyrok Najw. Trybunału Admin. z 13 marca 1931 L. Rej. 3285/28 w sprawie Tow. Karwice — Ozierańskiej Cukrowni i Rafinerji, Sp. Akc. w Warszawie, przeciw Ministerstwu Skarbu w przedmiocie wymiaru podatku dochodowego na rok 1927.

*) Tow. Karwic — Ozierańskiej Cukrowni i Rafinerji Sp. Akc. w Warszawie wykazało w zeznaniu o dochodzie na rok podatkowy 1927 zysk bilansowy za 1925/26 w sumie zł 47.672,03, nadmieniając, iż z tego zł 2.383,60 przelano na kapitał zapasowy, reszta w sumie zł 45.288,43 została przeniesiona na pokrycie części amortyzacji za rok 1925/1926, ogólna zaś suma amortyzacji według ustawowych stawek wynosi zł 114.475. Do zeznania dołączono rachunek strat i zysków i bilans za rok operacyjny 1925/1926. —

Według protokołu, sporządzonego 9 listopada 1927 przez buchaltera Urzędu Skarbowego, cukrownia oddana została w dzierżawę 24 stycznia 1923 spółce akcyjnej „Banque Commerciale pour l'Europe du Nord” w Paryżu, która zcedowała dzierżawę spółce akc. „Cukrownia Mizocz”. Dnia 28 maja 1926 umowa dzierżawna została rozwiązana. Według tegoż protokołu sprawdzono, iż wykazane w stratach na rachunku magazynu zł 102.234,09 stanowią różnicę między wartością żadanego cukrowni Mizocz remanentu ma-

*) Stan faktyczny w skróceniu.

gazynu fabrycznego w dniu 1 stycznia 1923 a szacukiem ustalonym przy spisie inwentarza fabrycznego przez administrację Tow. Karwice - Ozierany w dniu 31 lipca 1926.

W związku z wątpliwościami, jakie się nasuwały przy sprawdzaniu zeznania, wezwano Spółkę do wyjaśnienia, dlaczego nie włączono do dochodu z roku operacyjnego 1925/1926 zł 102.234,09 straty na rachunku magazynu.

W odpowiedzi wyjaśniła Spółka, iż w remantach pozostałych po zlikwidowaniu Towarzystwie, okazała się faktycznie wyżej wymieniona strata.

Według arkusza wymiarowego dokonano wymiaru w ten sposób, iż do zeznanego zysku bilansowego doliczono stratę w oszacowaniu magazynu zł 102.234,09.

Przeciw powyższemu wymiarowi wniosła Spółka odwołanie, w którym podnosi następujące zarzuty: Przy rozwiązaniu kontraktu dzierżawy i zwróceniu inwentarza ujawnione zostało manco w kwocie 102.234 zł 09 gr, które wpisano jako stratę na rachunku magazynu, zgodnie z zasadami buchalterii i postanowieniem § 18 ustęp ostatni rozporządzenia wykonawczego. Art. 6 ustawy o podatku dochodowym uzależnia potrącenie strat jedynie od okoliczności aby straty te nie były w jakichkolwiek bądź innych potrąceniach już raz uwzględnione, a ten przepis jest w danej kwestii decydujący. Strata poniesiona na inwentarzu jest rezultatem działalności przemysłowej i operacyj gospodarczych Spółki, i niedobór w kwocie 102.234 zł 09 gr winien być tak uwzględniony, jak jest zapis, t. j. na stratach.

Decyzją z 11 maja 1928 Ministerstwo Skarbu, z uwagi, iż żądanie Spółki wyłączenia z podstaw opodatkowania kwoty zł 102.234,09, stanowiącej stratę na majątku Spółki, niezwiązaną z osiągnięciem dochodu roku sprawozdawczego, sprzeciwia się przepisom art. 8 p. 6 ustawy o podatku dochodowym, postanowiło odwołania nie uwzględnić.

W skardze, wniesionej przeciw powyższej decyzji do Najw. Trybunału Admin., Spółka zarzuca obrazę art. 58 i 63 ustawy o podatku dochodowym, a pozatem podtrzymuje w całej rozciągłości zarzuty in merito, podniesione w odwołaniu co do doliczenia do podstaw wymiaru straty na rachunku magazynu w kwocie 102.234,09 zł.

Najw. Trybunał Admin. rozważył na skargę, co następuje:

Pierwszy zarzut skargi zwraca się przeciw doliczeniu do podstawy wymiaru straty na rachunku magazynu. W odpowiedzi na przedstawione w postępowaniu wymiarowym wątpliwości władzy, jak również w odwołaniu Towarzystwo wyjaśniło, iż wykazana strata przedstawia manco stwierdzone po rozwiązaniu kontraktu dzierżawy w inwentarzu przedsiębiorstwa, zwróconym przez dzierżawcę. Władza pozwana odmówiła zaskarżonemu orzeczeniem żądaniu wyłączenia powyższej straty z podstaw wymiaru, kwalifikując ją jako stratę na majątku, nie związaną z osiągnięciem dochodu r. sprawozdawczego. A zatem władza, nie kwestionując prawidłowości zaksięgowania spornej straty, faktu jej poniesienia, ani wysokości, wychodzi z założenia, że uwzględnieniu jej przy wymiarze podatku stoi na przeszkodzie przepis art. 8 p. 6 ustawy, w myśl którego z przychodów osiągniętych z poszczególnych źródeł nie mogą być potrącone wydatki i straty, niezwiązane z osiągnięciem dochodu. Skarżące Towarzystwo natomiast opiera się na postanowieniu art. 6 ustęp 1 ustawy, który dozwala potrącenia z przychodów częściowych lub całkowitych w przedmiotach podlegających zużyciu i służących do osiągnięcia dochodu, o ile strat tych nie uwzględniono już w kosztach osiągnięcia, zachowania i zabezpieczenia przychodów. Powołany przepis ustawy wyjaśnia rozporządzenie wykonawcze z 14 maja 1921 (poz. 298 Dz. Ust.) w § 16 ustęp ostatni, stanowiąc, że straty

w przedmiotach, podlegających zużyciu i służących do osiągnięcia przychodu, uwzględnia się pod warunkiem, gdy nie zostały pokryte sumą ubezpieczeniową i odpisaniami z powodu zużycia, oraz że można je potrącać tylko z dochodu, osiągniętego z tego samego źródła, które poniosło stratę i z dochodu tego roku, w którym strata rzeczywiście nastąpiła.

Najw. Trybunał Admin. przychylił się do zapatrywania skarżącego Towarzystwa. W niniejszym wypadku nie zachodzi bowiem żadna z wymienionych w art. 6 ustawy i w przepisie wykonawczym okoliczności, które wykluczają uwzględnienie straty. Odnosi się to w szczególności także do czasu powstania straty, skoro strata, powstała w okresie dzierżawy, ujawniona została — jak to jest niesporne między stronami — dopiero w dniu 31 lipca 1926 i wtedy prawidłowo została zaksięgowana. Okoliczność zaś, iż wykazany do opodatkowania dochód osiągnięty został z tenuty dzierżawnej, a nie z gospodarki we własnym zarządzie, nie może mieć wpływu na zastosowanie powołanego przepisu art. 6 ustęp 1, albowiem nie odbiera ona ruchomościom, na których wykazano stratę, charakteru przedmiotów, służących — jako inwentarz przedsiębiorstwa oddanego w dzierżawę — do osiągnięcia dochodu ani też nie uzasadnia, sama przez się, uznania strat za niezwiązane z osiągnięciem dochodu, albowiem w takim wypadku przy ocenie, czy między stratą a osiągnięciem dochodu istnieje związek, wymagany przez art. 6 ustęp 1. w łączności z art. 8 punkt 6 ustawy, za kryterium uznać należy to, czy strata powstała by niezależnie od rodzaju eksploatacji, jaki płatnik stosował, czy też jak to właśnie miało miejsce w rozpoznawanej sprawie — wynikała z obranego sposobu eksploatacji.

Odmienne wykładnia przepisu art. 6 ustęp 1. ustawy w odniesieniu do dochodu z przedsiębiorstwa, oddanego w dzierżawę, tem mniej byłaby uzasadniona, że art. 17, określając, co uważać należy za dochód z przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych, z wyraźnym powołaniem się w kwestii potrąceń na postanowienia, zawarte w art. 6, nie czyni żadnej różnicy między prowadzeniem przedsiębiorstwa we własnym zarządzie a eksploataowaniem go w drodze dzierżawy.

Z tych względów należało doliczenie omawianej straty do zysków bilansowych uznać za niegodne z ustawą...

Podatek dochodowy osób prawnych. Wynagrodzenia osób, biorących udział w zarządzie.

Pod „wszelkiego rodzaju wynagrodzenia“ osób, biorących czynny udział w zarządzie przedsiębiorstwa i zarazem wchodzących do składu zarządu, rad nadzorczych, komitetów dyskontowych i komisji rewizyjnych w charakterze członków lub ich zastępców, wymienione w art. 21 ustęp 3 ustawy o podatku dochodowym (poz. 411 Dz. Ust. z 1925 r.), podpadają tylko wynagrodzenia z tytułu udziału w jednym z tych organów osoby prawnej.

Wyrok Najw. Trybunału Admin. z 25 kwietnia 1931 L. Rej. 322/29 w sprawie firmy „Wróbel“ sp. z ogr. odp. w Warszawie, przeciw Komisji Odwoławczej w Warszawie w przedmiocie wymiaru podatku dochodowego na rok 1926.

W zeznaniu o dochodzie na rok podatkowy 1926 firma „Wróbel“, spółka z ogr. odp. o kapitale udziałowym 27,200 zł, zeznała, że w roku gospodarczym 1925 nie tylko nie uzyskała dochodów, lecz poniosła straty w sumie 10.175 zł 75 gr. w dowód czego dołączyła do zeznania bilans zatwierdzony przez walne zebranie udziałowców. Na skutek wezwania do wyjaśnienia wątpliwości władzy, zasadzającej się na tem, że od straty wykazanej należało odliczyć prócz 4 mniejszych pozycji wynagrodzenie udziałowców w kwocie 102.858 zł, firma skarżąca wyjaśniła,

że pierwsze cztery pozycje uważa za doliczalne do dochodu, oponuje jednak przeciw doliczeniu do dochodu sumy 102.858 zł, stanowiącej kosztu robocizny, od której jako od wynagrodzenia za pracę wpłacany był co miesiąc do Izby Skarbowej podatek dochodowy. Komisja szacunkowa nie uwzględniła jednak powyższych wyjaśnień i ustaliła dochód firmy w sumie 93.479 zł 95 gr.

Komisja Odwoławcza uwzględniła częściowo odwołanie skarżącej firmy i uznając wynagrodzenie udziałowców, nie wchodzących do składu zarządu i komisji rewizyjnej, za kosztu związane z osiągnięciem dochodów, doliczyła z ogólnej sumy wypłaconych przez spółkę wynagrodzeń w wysokości 102.858 zł do zysku bilansowego jedynie kwotę 29.892 zł, stanowiącą wynagrodzenie za pracę, wypłacone członkom zarządu i komisji rewizyjnej na mocy zawartych z nimi umów, i w ten sposób ostatecznie ustaliła dochód firmy na sumę 20.513 zł powstałą z doliczenia do dochodu prócz pozycji niespornych jeszcze wyżej wzmiankowanej pozycji 29.892 zł, stanowiącej sumę wypłaconą członkom zarządu ponad 15% kapitału.

Na orzeczenie to skarżąca firma wniosła skargę do Najw. Trybunału Admin., w której, zaznaczając, że suma 102.858 zł stanowi siłnę wypłaconych świadczeń spółnikom spółki z mocy umowy za ich pracę i nie może być indentyfikowana z zyskiem udziałowców lub zarządców spółki wypłacanym na mocy uchwały walnego zgromadzenia, że kwestia wynagrodzenia członków zarządu nie była objęta wezwaniem do wyjaśnień i ustalona została wbrew protokołowi walnego zgromadzenia, stwierdzającemu, że członkom Zarządu i Komisji rewizyjnej nie przyznano żadnego wynagrodzenia, że wobec powyższego naruszone zostały przepisy artykułów 6, 21, 20, 63, 55, 58 i 60 ustawy o państwowym podatku dochodowym, żąda uchylenia zaskarżonego orzeczenia.

Władza pozwana w odpowiedzi na skargę, stwierdzając, że kwestia doliczenia wynagrodzeń członków zarządu i komisji rewizyjnej wbrew twierdzeniu skargi była wraz z wynagrodzeniem innych udziałowców przedmiotem dekretu wątpliwości, oraz powołując się na postanowienia artykułu 21 ust. 3 ustawy o państwowym podatku dochodowym, stawia wniosek o oddalenie skargi.

Najw. Trybunał Admin. rozpoznając sprawę, rozważył, co następuje:

Kwestią sporną w danym wypadku jest, czy wynagrodzenie wypłacone członkom zarządu i komisji rewizyjnej z tytułu umowy o najem pracy, a nie za czynny udział w zarządzie ulega doliczeniu do dochodu spółki, obciążonego podatkiem dochodowym.

Ustawa o państwowym podatku dochodowym, w brzmieniu ogłoszonym rozporządzeniem Ministra Skarbu z 30 kwietnia 1925 r. poz. 411 Dz. Ust., postanawia w ustępie 3 art. 21, że za zyski bilansowe uważa się pensje i wszelkiego rodzaju wynagrodzenia osób, biorących czynny udział w zarządzie przedsiębiorstwa i zarazem wchodzących do składu zarządu, rad nadzorczych, komitetów dyskontowych i komisji rewizyjnych w charakterze członków lub zastępców oraz osób upoważnionych do samodzielnego prowadzenia całego przedsiębiorstwa, które sumarycznie przekraczają określony procent kapitału zakładowego. Ustawa odróżnia zatem wyraźnie dwie kategorie osób, zatrudnionych przez osobę prawną, których wynagrodzenia pod pewnymi warunkami mają być wliczone do podstawy wymiaru. Do pierwszej kategorii należą osoby, wchodzące w skład określonych bliżej organów osoby prawnej, jeżeli ich zatrudnienie wypełnia pojęcie czynnego udziału w zarządzie przedsiębiorstwa. Przynależność do drugiej kategorii uzasadnia sam fakt upoważnienia do samodzielnego prowa-

dzenia całego przedsiębiorstwa. W konkretnym przypadku chodzi wyłącznie o pierwszą kategorię osób.

W szczególności spór się toczy o wykładnię słów użytych w powołanym przepisie prawnym: „pensje i wszelkiego rodzaju wynagrodzenia”. Mianowicie podczas gdy władza twierdzi, że oznaczają one wszelkie wynagrodzenia, otrzymywane od osoby prawnej, bez względu na tytuł prawny, skarżąca jest zdania, iż odnoszą się one do wynagrodzeń pobieranych za udział w jednym z wymienionych w ustawie organów.

Trybunał przychylił się do zapatrywania strony skarżącej. Przedewszystkiem bowiem samo brzmienie ustępu 3 art. 21 ustawy, który mówi o „wynagrodzeniach osób biorących czynny udział w zarządzie przedsiębiorstwa”, a więc wskazuje jednocześnie na ich stanowisko, przemawia za tem, by pojęcie wynagrodzenia interpretować w związku z charakterem stanowisk zajmowanych przez pobierające wynagrodzenie to osoby. Wprawdzie ustawa kładzie przy wyrazie wynagrodzenia określenie „wszelkiego rodzaju”, atoli ze związku, w jakim ono jest użyte, wynika, iż ma ono na celu zapobiec tylko zbyt ciasnej interpretacji pojęcia „pensji”, o którym jest mowa bezpośrednio przedtem i zaznaczyć, że pod przepis ten podpadają wynagrodzenia bez wzgl. na to, jaką noszą nazwę i w jakiej formie są udzielane. Natomiast brzmienie przepisu wzmiankowanego nie daje podstawy do tego, by — w odniesieniu do tej kategorii osób, o której mowa — podciągać pod nie wynagrodzenia otrzymywane zupełnie niezależnie od udziału w zarządzie, na podstawie zupełnie odrębnego tytułu prawnego, w szczególności na podstawie umowy o najem pracy. Innymi słowy, interpretacja gramatyczna nie upoważnia do uważania słów „wszelkiego rodzaju wynagrodzenia” za jednoznaczne z wynagrodzeniami z wszelkiego tytułu.

Za powyższą wykładnią przemawiają także motywy ustawodawcze (druk Sejmowy Nr. 1527 i 1640). Z projektu rządowego i sprawozdania Komisji Skarbowej Sejmu wynika, iż intencją ustawodawcy było zapobiec temu, by nadmierna część zysków nie była obracaną na wynagrodzenia członków zarządu z uszczerbkiem dla interesu Skarbu Państwa. W szczególności ograniczenie, wprowadzone do art. 21 ustawy, upoważnane było — jak mówi projekt rządowy — za niezbędne celem uniknięcia możliwych nadużyć, polegających na tem, iż gwoźli zmniejszenia podatku ustanawia się zbyt wielką ilość osób biorących udział w zarządzie i w ten sposób przeistacza się czysty dochód z przedsiębiorstwa na dochód z uposażeń, podlegających niższemu opodatkowaniu. Jest rzeczą oczywistą, że zadośćuczynienie tej intencji nie wymaga bynajmniej, by do wynagrodzeń, podlegających (w razie przekroczenia pewnej cyfrowej granicy) doliczeniu do dochodu podatkowego, włączane były także wynagrodzenia z wszelkich umów o najem pracy tylko z tego powodu, że pobierane są przez osobę, biorącą czynny udział w zarządzie przedsiębiorstwa.

Skoro władza, wychodząc z zapatrywania, iż już sama okoliczność, że pobierający wynagrodzenie należy do grona osób, wymienionych w pierwszej części ust. 3 art. 21 ustawy, przesądza kwestię doliczenia jej wynagrodzenia do podstawy wymiaru, nie ustaliła prawidłowo — mimo zarzutów odwołania — okoliczności istotnych w myśl podanej wyżej wykładni prawa, Trybunał uznał, że zaskarżone orzeczenie jest dotknięte istotną wadliwością postępowania ze szkoda skarżącej i uchylił je na zasadzie art. 19 ustawy o N. T. A.

Podatek dochodowy osób prawnych. Wynagrodzenia biorących udział w Zarządzie.

Dla kwestji zastosowania ograniczenia z art. 21 ustęp 3 ustawy o podatku dochodowym (poz. 411 Dz. Ust. z 1925 r.)

nie jest istotnem, że wydatek na wynagrodzenia i pensje wspomnianych tam osób, jest na mocy umowy zwracany płatnicze przez osobę trzecią.

Wyrok Najw. Trybunału Admin. z 30 stycznia 1931 L. Rej. 3238/28 w sprawie firmy „Energia” Sp. z o. o. w Warszawie, przeciw Komisji Odwoławczej w Warszawie w przedmiocie wymiaru podatku dochodowego na rok 1927.

Biuro Techniczno-Handlowe „Energia” sp. z o. o. w Warszawie wykazało w zeznaniu o dochodzie za rok operacyjny 1926... ogólny dochód, podlegający podatkowi, w kwocie zł 1.653,12.

Według protokołu sprawdzenia ksiąg handlowych firmy ustalono następujące okoliczności: Kapitał zakładowy wynosi zł 10.850. Firma „Energia” prowadzi swoje księgi handlowe jako przedstawicielstwo firmy „Semperit” w Wiedniu, od której otrzymuje prowizję w wysokości zależnej od gatunku towaru sprzedanego i zwrot wszelkich kosztów handlowych i wypłaconych pensyj. Firma „Energia” potrąca jednak od zysku brutto (tylko otrzymanej prowizji) wydatki na podróże, komorne i podatki. Tytułem zwrotu wypłaconych pensyj otrzymała „Energia” sumę zł 111.027,15 (uwidocznioną na rachunku konsygnacyjnym), a w sumie tej mieszczą się sumy wypłacone tytułem pensji członkom zarządu firmy „Energia” E. Silbercwaigowi zł 26.395,— i M. Silbercwaigowi zł 16.876,80, razem zł 43.271,80. Na skutek wyniku badania ksiąg handlowych wezwano Spółkę do usunięcia wątpliwości, a mianowicie przedstawiono Spółce, iż do zysku bilansowego należało doliczyć... zgodnie z art. 21 ustawy o podatku dochodowym — także nadwyżkę wypłaconych pensyj członkom zarządu ponad 15% kapitału zakładowego, co wynosi 41.644 zł. W ten sposób ogólny zysk, podlegający opodatkowaniu powinien wynosić sumę 43.297 zł.

...Według arkusza wymiarowego wymierzono od kwoty 43.297 zł podatek w kwocie 5.060 zł.

W odwołaniu wniesionem przeciw powyższemu wymiarowi firma „Energia” podnosi następujące zarzuty: W wypadku quaestionis zastosowanie art. 21 nie może mieć miejsca, artykuł ten bowiem przewiduje wynagrodzenie członków zarządu przedsiębiorstwa, wypłacane przez samo przedsiębiorstwo, a tem samem obciążające rachunek wydatków i zmniejszające rachunek zysków. To nie zachodzi w przedsiębiorstwie „Energia”. Firma Energia reprezentuje firmę Semperit w Wiedniu i z tytułu dokonywanych z nią transakcji otrzymuje prowizję. Niezależnie od powyższego Eli i Mieczysław Silbercwaig otrzymują od firmy Semperit pensję, która zupełnie niezależna jest od sumy prowizji, otrzymywanej przez „Energję”, a tem samem nie obciąża w zupełności rachunku prowizji. Nie jest to zysk „Energji”, nie można więc mówić o wpływie pensji pobieranej przez braci Silbercwaig na wysokość dochodów Spółki z o. o., której oni są udziałowcami. Żadnego związku między wynagrodzeniem wspomnianych osób a prowizją, pobieraną przez Firmę „Energia”, niema, doliczanie więc do dochodów „Energji” pensji, pobieranej przez braci Silbercwaig od firmy „Semperit”, nie ma żadnej podstawy prawnej. Pensja, otrzymywana od firmy „Semperit” przez Silbercwaigów, podlega jedynie podatkowi od uposażeń w myśl art. 109 i nast. ustawy o podatku dochodowym i należy podatek jest wpłacany przez płatników.

...Komisja Odwoławcza nie uwzględniła odwołania, powołując się na przepisy ustawy o podatku dochodowym, a w szczególności na art. 63 ustęp 2, gdyż podatnik na przedstawione mu wątpliwości nie udzielił odpowiedzi i za-uważała na zarzuty odwołania, że w danym wypadku ma zastosowanie ustęp 3 art. 21 ustawy, gdyż Spółka wypła-

cała pensje personelowi swemu za czynności, wykonywane dla spółki „Energia”, która reprezentowała firmę Semperit, a obojętnem jest, z jakich funduszy osoba prawna pokrywa te koszty, byle to czyniła we własnym imieniu. Fakt zwracania przez firmę Semperit wydatków, poniesionych na pensje przez Spółkę „Energia”, nie jest równoznaczny z wypłaceniem pensji własnemu personelowi. Kwoty zaś, otrzymane przez rekurentkę od firmy Semperit w postaci prowizji, zwrotu kosztów i t. p., stanowią wynagrodzenie za czynności spółki „Energia”, wykonane na rzecz firmy Semperit, lecz we własnym imieniu Spółki, są więc bezsprzecznie dochodem Spółki.

W skardze, wniesionej przeciw powyższej decyzji, Spółka powtarza zarzuty podniesione w odwołaniu...

Najw. Trybunał Admin. rozważył, co następuje:

Skarżąca Spółka zarzuca, iż w danym wypadku nie mógł mieć zastosowania art. 21 ustawy o podatku dochodowym, albowiem ustawodawca, uważając za zysk bilansowy wynagrodzenia osób, biorących czynny udział w zarządzie przedsiębiorstwa, miał, zdaniem Spółki, na myśli wynagrodzenia członków zarządu przedsiębiorstwa, wypłacane przez samo przedsiębiorstwo, a tem samem obciążające rachunek wydatków i zmniejszające rachunek zysków. Spółka „Energia” reprezentuje firmę „Semperit” w Wiedniu i otrzymuje, z tytułu dokonywanych z nią transakcji, prowizję, lecz niezależnie od tej prowizji członkowie zarządu Spółki „Energia” otrzymują od firmy „Semperit” pensję, nie obciążając rachunku prowizji. Nie jest to zysk „Energji” i nie można mówić o wpływie tej pensji na wysokość dochodów. Żadnego związku między wynagrodzeniem Silbercwaigów a prowizją pobieraną przez Spółkę „Energia” niema, doliczenie więc tej pensji dochodów „Energji” nie ma podstawy prawnej. Trybunał nie mógł tego zarzutu uznać za uzasadniony. Jak z protokołu badania ksiąg handlowych i ze znajdujących się w aktach listów fabryki „Semperit” w Wiedniu wynika, firma ta nie zobowiązała się do wypłacenia pensji Silbercwaigom, lecz przyznała w ogólności za dokonane dla niej transakcje firmie „Energia” prowizję według pewnego procentowego współczynnika, a poatem wzięła na swój ciężar wszelkie koszty handlowe i wypłacone przez „Energję” gaże. Firma Semperit nie zobowiązała się więc do wypłacenia gaż indywidualnie oznaczonym członkom zarządu i pracownikom Spółki „Energia”, lecz w ogóle przyjęła na siebie pokrycie kosztów handlowych, t. zn. iż wynagrodzenie ogólne płatniczy stanowi nie tylko prowizją, lecz także zwrot kosztów handlowych i gaż przez nią wypłaconych. Wpływy te stanowią niewątpliwie dochód Spółki, i z tego dochodu Spółka opłaca personel i zarząd Spółki.

Jeśli tedy Spółka twierdzi w skardze, że ustawodawca w art. 21 ustawy o podatku dochodowym ma na myśli wynagrodzenie, wypłacane przez samo przedsiębiorstwo, to ta przesłanka właśnie w danym wypadku zachodzi, nie ulega bowiem kwestji wobec ujawnionego w powołanych listach stosunku prawnego między firmami, że pensje wypłaca nie firma „Semperit”, lecz firma „Energia” z własnych dochodów i własnemu personelowi, a tego ustalenia faktycznego i prawnego nie zmienia okoliczność, że wynagrodzeniem tem nie obciążono rachunku wydatków, lecz uwidoczniono je na odrębnym rachunku konsygnacyjnym. Wbrew więc twierdzeniu skargi, przedstawia się ten zwrot wydatków na wypłacone gaże w istocie swej jako dochód powódki. Wobec zaś pozytywnego przepisu prawa obojętnem jest dla sprawy, czy i w jakim stopniu na wysokość zysku bilansowego, to jest podstawy wymiaru wpływa wydatek na pensje z uwagi na przyjętą przez obie spółki formę jego ponoszenia. Ustawodawca bowiem, regulując w spec-

jalny sposób sprawę uchylecia nadmiernego obciążenia zysków podatkowych wynagrodzeniami członków zarządu i innych władz osoby prawnej, nie miał bynajmniej zamiaru pozostawiać podatnikowi swobodę w unicestwieniu tego ograniczenia przez formalne ujęcie kwestii uposażeń tych osób, nie zmieniające w niczem istoty sprawy.

Wychodząc z powyższych rozważań, z których wynika, że zarzut pierwszy skargi jest bezzasadny i że władza wymiarowa słusznie doliczyła do dochodu firmy „Energia” kwoty pensyj, wpłacone braciom Silbercwaigom, ponad 15% od kapitału zakładowego, za bezprzedmiotowy uznać należy zarzut następny skargi, iż pensja Silbercwaigów podlega jedynie podatkowi dochodowemu od uposażenia.

Z powyższych motywów Najw. Trybunał Admin. uznał, iż skargę przedmiotową jako nieuzasadnioną należy oddalić.

Podatek dochodowy osób prawnych. Zysk na różnicy kursu własnych listów zastawnych, wykupywanych niżej pari.

Różnice kursowe własnych listów zastawnych, wykupywanych niżej pari przez instytucję emisyjną na giełdzie celem ich wycofania zgodnie z postanowieniem statutu, stanowią zysk w rozumieniu art. 21 w związku z art. 6 ustawy o podatku dochodowym (poz. 411 Dz. Ust. z 1925 r.)

Wyrok Najw. Trybunału Admin. z 20 marca 1931 L. Rej. 1135/28 w sprawie Sp. Akc. „Wileński Bank Ziemiński” w Wilnie przeciw Ministerstwu Skarbu w przedmiocie wymiaru podatku dochodowego na rok 1927.

...Skarżący Bank twierdzi, iż w myśl przepisów statutowych winien był w r. 1926 wycofać z obiegu ilość listów zastawianych, wynoszącą sumę nominalną 449.950 zł. Uczynił on to drogą skupu listów zastawnych na giełdzie, wzamian ich wylosowania, wskutek czego zamiast wypłaty właścicielom listów, któreby były wylosowane, nominalnej ich wartości, Bank, skupując te listy na giełdzie, zapłacił za nie po niższej cenie kursowej, czem odpowiednio zmniejszył swe wydatki. Powstała stąd teoretyczna różnica w sumie 376.716,14 zł, nie stanowiąca dochodu w pojęciu art. 6 ustawy o podatku dochodowym.

Tego zarzutu skargi Najw. Trybunał Admin. nie mógł uznać za uzasadniony. Zdaniem Banku kwota 376.716,14 zł osiągnięta przez niego w sposób powyżej określony, jako teoretyczna różnica względnie teoretyczny zysk, nie stanowi dochodu, lecz tylko zaoszczędzenie środków bankowych i odpowiednie pomniejszenie wydatków Banku. Zapatrywanie to uważać należy za nietrafne i nie mające oparcia w przepisach ustawowych. — Według art. 6 ustawy o podatku dochodowym (poz. 411 Dz. Ust. z 1925 r.) uważa się za dochód sumę wszystkich przychodów z poszczególnych źródeł, wymienionych w art. 3 ustawy, a zatem w szczególności z przedsiębiorstw handlowych względnie bankowych, po strąceniu kosztów osiągnięcia zachowania i zabezpieczenia tych przychodów. Czynnością główną Wileńskiego Banku Ziemińskiego jest udzielanie kredytów

długoterminowych. Ponieważ zysk Banku wynika m. i. z udzielania kredytów w formie listów zastawnych, przeto wszelki zysk związany z udzieleniem i ze spłatą danych pożyczek jest dochodem z przedsiębiorstwa bankowego.

Jeśli tedy Bank opierając się na uprawnieniu statutowem i mając przy wykonaniu postanowień § 61 swej ustawy do wyboru albo wylosowanie tudzież zwrot posiadaczom wylosowanych listów zastawnych nominalnej wartości tych listów, albo wykup odpowiedniej ilości listów zastawnych na giełdzie i ich zniszczenie, korzysta z różnicy kursowej i dokonuje skupu na giełdzie, to zysk osiągnięty w ten sposób nie jest tylko teoretyczną różnicą, lecz realnym i typowym zyskiem Banku wynikającym z jego normalnych czynności bankowych, przewidzianych w statucie jako źródło dochodu, a tem samem stanowi dochód w pojęciu art. 6 ustawy.

Skarżący Bank zarzuca dalej w skardze, że gdyby nawet wskazany zysk uważać za dochód, to omawiana suma nie powinna być doliczana do dochodu, a to na mocy wyraźnego brzmienia art. 19 ustawy i § 38 przepisów wykonawczych, ponieważ zgodnie z wymogami tych zarządzeń, przy ustaleniu dochodu z papierów wartościowych, a więc i listów zastawnych, nie bierze się pod uwagę zmiany ich wartości kursowej, z wyjątkiem papierów wartościowych będących w posiadaniu tych przedsiębiorstw, których obroty papierami wartościowymi są przedmiotem interesu handlowego, a takich interesów handlowych Wileński Bank Ziemiński nie prowadzi, czego zresztą i Izba Skarbowa nie kwestionuje.

Tego zarzutu Trybunał nie mógł uznać za uzasadniony. Zaskarżona decyzja oparła się przedewszystkiem na art. 21 ustawy. Otóż należy zaznaczyć, że o ile chodzi o przedmiot opodatkowania, to u osób prawnych, prowadzących prawidłowe księgi handlowe, w myśl cytowanego art. 21 część pierwsza, za dochód uważa się zyski bilansowe wykazane w zatwierdzonym zamknięciu rachunkowem, sporządzonem zgodnie z postanowieniami art. 6, 8, 10 i 13 tejże ustawy. Przepisy art. 19 ustawy względnie § 38 przepisów wykonawczych do tejże ustawy, na które skarżący Bank się powołuje, nie odnoszą się do osób prawnych, prowadzących prawidłowe księgi handlowe, do których mają zastosowanie przepisy art. 21 ustawy, jak to Trybunał już kilkakrotnie orzekł i uzasadnił, m. i. w wyroku z 16 stycznia 1929 L. Rej. 5270/26. Powołanie się zatem Banku na art. 19 ustawy względnie wyjaśniający przepis § 38 przepisów wykonawczych jest nietrafne i nie może uzasadnić zarzutu skargi.

W świetle powyższych rozważań jest bez znaczenia fakt przeznaczenia przez skarżący Bank omawianej sumy zysku na powiększenie funduszu rezerwowego, albowiem, w myśl cytowanego art. 21 część druga, kwoty, przeznaczone na utworzenie wszelkiego rodzaju funduszy rezerwowych, uważa się za zyski bilansowe, które jako takie stanowią dochód podlegający opodatkowaniu.

Izby

Delegacja Izby Handlowej u p. Ministra Przemysłu i Handlu.

Korzystając z pobytu Pana Ministra Przemysłu i Handlu A. Prystora w Katowicach, Izba Handlowa z Komisarzem Rządowym Janem J. Kowalczykiem na czele oraz reprezentantami Rady Przybocznej i przedstawicielami szeregu związków gospodarczych obwodu, przedłożyła na specjalnej audjencji me-

morjał, w którym podkreśliła szereg bolączek, odczuwanych przez sfery gospodarcze Górnego Śląska. Przedewszystkiem Izba prosiła Pana Ministra o wpłynięcie na odpowiednie czynniki w sprawie konieczności odroczenia wejścia w życie trzech ustaw z dziedziny socjalnej tj. o urlopach pracowników w przemyśle i handlu, o umowie o pracę pracowników umysło-

wych oraz umowie o pracę robotników do czasu poprawy sytuacji gospodarczej, aby nie wprowadzać w okresie kryzysu jeszcze większych obciążeń socjalnych.

Następnie Izba prosiła Pana Ministra o zwrócenie uwagi odpowiednich czynników na potrzebę powiększenia liczby etatów w straży granicznej na Śląsku, aby ukrócić przemysł ze Śląska Niemieckiego; również proszono Pana Ministra o poruszenie sprawy reaktywowania inspektoratu celnego w Katowicach, któryby mógł wydawać decyzje ostateczne o zastosowaniu właściwych pozycji taryfy celnej. Poruszono sprawę powolności wymiaru sprawiedliwości, wyjaśniając, że dzieje się to z powodu zbyt małej ilości etatów sędziowskich i kancelaryjnych w Sądach. Proszono Pana Ministra o zwrócenie uwagi Pana Ministra Spraw Wewnętrznych na handel domokrajny, który się uprawia po urzędach państwowych i samorządowych i o wydanie ewentualnego zakazu uprawiania tego handlu w urzędach. Przypominano Panu Ministrowi sprawę konkurencji tak zw. konsumów kolejowych oraz proszono o interwencję w sprawie cofnięcia ulg taryfowych na P. K. P., z których te konsumy korzystają. W związku z ciężkim położeniem w zakładach metalowego przemysłu przetwórczego, Proszono Pana Ministra o wpłynięcie na odpowiednie resorty, by przy udzielaniu zamówień rządowych uwzględniano przede wszystkim zakłady wyspecjalizowane w wyrobie drobnych materiałów żelaznych i metalowych (armatur). Zwrócono uwagę Pana Ministra na konkurencję fikcyjnych firm budowlanych przy przetargach na wykonanie budowy i proszono o interwencję w kierunku ustalenia zasady, iż wykonanie budowy powierzać należy firmom zarejestrowanym. Przypominano Panu Ministrowi, iż na Śląsku istnieje cały szereg ustaw niemieckich, wydanych na czas i z powodu wojny, które należałoby znieść. Następnie poruszono sprawę zbyt rygorystycznych egzekucyj podatkowych oraz powolności procedury odwoławczej władz skarbowych, jakoteż sprawę nierównomiernego opadatkowania kopalniaków, dostarczanych bezpośrednio do kopalń w obwodach różnych Izb skarbowych, prosząc o interwencję w sprawie zastosowania 1% stawki podatkowej do obrotów tym artykułem również na Śląsku, a co najmniej o wstrzymanie egzekucyjnego ściągania dopłat do dawniejszych wymiarów do chwili rozstrzygnięcia skargi wniesionej w tej

sprawie do Najwyższego Trybunału Administracyjnego. W końcu Izba prosiła o przyspieszenie nowelizacji rozporządzenia Prez. R. P. o Izbach Przemysłowo-Handlowych, celem umożliwienia załatwienia tej sprawy ostatecznie przez Sejm Śląski i organizacji Izby Katowickiej na podstawie prawa polskiego.

Zaprzysiężenie znawców. W dniu 20 kwietnia br. zaprzysiężeni zostali przez Izbę Handlową w Katowicach następujący znawcy:

1. Włod Radziulewicz, zam. w Katowicach, przy ulicy Marjackiej 19, w sprawach handlu bronią i materiałami wybuchowymi, L. dekr. nom. 2929/31/T.

2. Inżynier Karol Staś, zam. w Królewskiej Hucie, przy ul. Katowickiej nr. 17 w zakresie maszynoznawstwa, L. dekr. nom. 2930/31/T.

„Informacja” Sp. z o. o. w Katowicach odbyła onegdaj pod przewodnictwem komisarza rządowego Izby Handlowej p. Kowalczyka nadzwyczajne walne zebranie, na którym zmieniono częściowo skład zarządu spółki. Obecnie należą do zarządu pp. dyr. F. Wiliński, dr. J. Pomianowski i dr. P. Choraży. Kierownikiem wywiadowni mianowany został p. Ludw. Kozik. Działalność rozpocznie „Informacja” z dniem 1 czerwca br.

Zjazd Związku Izb Przemysłowo-Handlowych odbył się w dniu 25 kwietnia br. w Poznaniu, przy udziale przedstawicieli wszystkich Izb. Przewodniczył prezes Związku Izb, b. minister inż. Klarner. Izba warszawska przedstawiła referat o systemie pracy międzyministerjalnej komisji do spraw nowej taryfy celnej przy Min. Przemysłu i Handlu oraz o wytycznych, jakimi powinny się kierować Izby w zbieraniu materiału i opracowaniu swej opinii do projektu taryfy. W wyniku dyskusji uchwalono powołać do życia międzyizbową komisję do spraw nowej taryfy celnej i opinii Związku Izb przedłożyć Ministerstwu Przemysłu i Handlu do dnia 15 czerwca br.

Izba wileńska referowała sprawę zabezpieczenia na wypadek bezrobocia.

Równocześnie odbyła się konferencja prezesów Izb w sprawach organizacyjnych Związków Izb.

Przegląd gospodarczy

Górnośląski przemysł produktów węglipochodnych w kwietniu 1931. Związek Koksowni komunikuje: Ogólne przesilenie gospodarcze utrudniało również i w kwietniu normalne rozpoczęcie głównego sezonu zbytu produktów węglipochodnych.

Wobec wznowienia produkcji w przemyśle tektur smolcowych, nastąpiło ze strony tego przemysłu dalsze wzmożenie się zapotrzebowania na smołę preparowaną i pak. Ujawniło się już również pewne zainteresowanie się smołami drogowymi. Naogół jednak ze względu na zupełnie jeszcze

Bilans Banku Francusko-Polskiego za rok 1930 przedstawia się jak następuje:

STAN CZYNNY

Akcjonariusze	25.000.000,—
Kasa i sumy do dyspozycji w bankach	44.917.531,81
Weksle	107.270.913,44
Kredyty zabezpieczone	83.998.164,73
Rachunki bieżące	32.123.980,97
Dłużnicy z akceptów	36.498.014,70
Weksle do inkasa	24.374.016,85
Papiery wartościowe	2.633.603,30
Nieruchomości	6.252.971,81

Fr. fr. 363.078.197,61

STAN BIERNY

Kapitał zakładowy	50.000.000,—
Rezerwa ustawowa	1.580.747,19
Inne rezerwy	14.500.000,—
Zysk z ub. roku	1.444.877,74
Czeki w obiegu	787.465,82
Rachunki bieżące	93.936.723,14
Wkłady terminowe	129.965.233,58
Akcepty	36.498.014,70
Różni za inkaso	24.374.016,85
Sumy przechodnie	7.491.118,59
Dywidenda	2.500.000,—

Fr. fr. 363.078.197,61

Banque Franco-Polonaise
Succursale de Katowice

niewyjaśnioną sytuację odnośnie tegorocznego sezonu budowlanego i rozmiarów tegorocznego popytu drogowych, dotychczasowe zakupy czynione są z wielką rezerwą i w stosunkowo ograniczonych jeszcze rozmiarach.

W zupełnym zaniechaniu pozostały natomiast nadal oleje smołcowe, które wobec niepodjęcia jeszcze prac w zakładach impregnacyjnych — prawie w całości trzeba było brać

Niekorzystna konjunktura dla dalej uszlachetnionych produktów węglapochodnych (naftaliny prasowanego, fwnolu, krezoli, zasad pirydynowych i t. p.) nie doznała tak w kraju, jak i na rynkach zagranicznych wydatniejszej poprawy — z wyjątkiem naftaliny czystego, którego sezonowy zbyt kształtuje się jeszcze wzgl. pomyślnie.

W zbycie benzolu motorowego nastąpiła jak normalnie z nastaniem wiosny i wzmożeniem się ruchu samochodowego, pewna dalsza poprawa, jednak nagromadzone w porze zimowej zapasy są nadal jeszcze znaczne. Zbyt czystych produktów benzolowych i toluolu dla przemysłu chemicznego kształtował się normalnie.

Zbyt siarczanu amonu, który z powodu ciężkiego położenia rolnictwa dopiero w marcu cośkolwiek się ożywił, wykazał już w kwietniu ponowne osłabienie. Ponieważ również konjunktura nawozów azotowych na rynkach zagranicznych kształtowała się nadal niezbyt korzystnie, zmuszone są wytwornie już obecnie magazynować przeważną część swej produkcji.

Wystawy i Targi

Otwarcie Jubileuszowych Targów Poznańskich nastąpiło w dniu 26 kwietnia br. w obecności Ministra Przemysłu i Handlu p. Aleksandra Prystora, któremu towarzyszyli pp. wiceminister Doleżał, dyr. depart. Hilchen i inni.

W uroczystości wzięli udział m. i. przedstawiciele uniwersytetu poznańskiego, konsulowie państw obcych, prezesi i dyrektorzy Izby Przemysłowo-Handlowych i t. d. Przemówienia wygłosili: prezydent miasta Poznania p. Cyryl Ratański i p. Minister Prystor.

II. Wiosenne Targi Katowickie odbędą się jak wiadomo w czasie od 22 maja do 8 czerwca br. Zarząd Targów zawiadamia, że przyjmuje zgłoszenia wystawców posiadających własne kioski (n. p. fabryka mydła, firmy budowlane i t. d.), któreby były ozdobą terenów wystawowych. Zgłoszenia przyjmuje Śl. Tow. Wystaw i Propagandy Gosp., Katowice, Stawowa 14, tel. 18—68 i 71.

Z działalności Śląskiego Towarzystwa Wystaw i Propagandy Gospodarczej.

16 kwietnia br. odbyło się Walne Zgromadzenie udziałowców Śląskiego Towarzystwa Wystaw i Propagandy Gospodarczej, któremu przewodniczył Prezydent miasta Katowic dr. Kocur. Na zebraniu tem przyjęto pisemne sprawozdanie z działalności Towarzystwa za rok 1930 i zatwierdzono bilans roczny, zamykający się na dzień 31 grudnia 1930 r. saldem dodatkiem 9.428,34 zł. Z wymienionego zysku 10%, t. j. 942,83 zł przełano do funduszu rezerwowego, 3.800 zł przekazano na wyznaczone przez Radę Nadzorczą cele, pozostałość zaś w sumie 4.685,51 zł przeniesiono na fundusz obrotowy przyszłego roku budżetowego.

Śląskie Towarzystwo Wystaw i Propagandy Gospodarczej urządziło w czasie od 17 maja do 3 czerwca roku 1930 I. Targ Katowicki, którego celem było wzbudzenie zainteresowania sfer kupieckich Śląska produkcją innych dzielnic R. P.

Wzięło w nim udział około 160 firm z całej Polski z produkcją krajową, która stanowiła 97% towarów wystawionych; 85% firm krajowych stanowili wytwórcy, resztę kupcy i przedstawiciele firm handlowych; dzielnicę Śląską reprezentowało około 40% wystawców.

Targ w znacznym stopniu zainteresował sfery przemysłu i handlu Górnego Śląska, które poczyniły na nim szereg zakupów i zamówień, szczególnie w dziale maszyn i aparatów dla przemysłów: gastronomicznego i rzeźniczego, mebli, ki-

limów, dywanów, przedmiotów gospodarstwa domowego oraz konserw, win owocowych i t. p. W innych działach dokonano obrotów zadawalających, chociaż znacznie mniejszych. Według szacunków Towarzystwa Wystaw i Propagandy Gosp. transakcje, dokonane podczas Targów, obliczać można na kilkaset tysięcy złotych. Oczywiście, ścisłych dat podać nie można, gdyż wystawcy nie chcieli z różnych powodów ujawnić swych obrotów. I. Targ Katowicki zwiedziło około 75.000 osób, zaś zatrudnienie dzięki nim zyskało około 1.500 osób, licząc w to zarówno funkcjonariuszy Targu jak i rzemieślników i robotników, zatrudnionych przy dekoracji stoisk oraz urządzaniu terenu. Urządzanie Targu odbyło się bez zewnętrznej pomocy materialnej, przyczem nawet ogólna reklama i propaganda, która kosztowała łącznie około kilkunastu tysięcy złotych, była dokonywana wyłącznie na koszt Towarzystwa, gdyż wystawcy często z własną szkodą zaniedbywali indywidualnej reklamy. Aby uprzystępnąć udział w Targach, poza obniżeniem cen stoisk, udzielano najdogodniejszych warunków płatności, przyjmując od wystawców nie tylko gotówkę, lecz nawet weksle z terminami płatności sięgającymi aż do 1931 r.

Towarzystwo Wystaw uważa, że jednym z jego zadań powinno być dalsze, systematyczne rozwijanie idei targów śląskich i spodziewa się, że Targi te przejdą z czasem do historii rozwoju Śląska i staną się silnym czynnikiem i dowodem polskiej samowystarczalności gospodarczej. W sprawozdaniu zwrócił Zarząd uwagę na to, iż dotychczasowa powierzchnia Targów jest nieco za szczupłą, istniejące budowle wymagają pewnej adaptacji, wreszcie pożądanym jest zbudowanie kilku nowych, mniejszych hal targowych oraz ogrodzenie terenu trwałym murem, aby uniknąć przenikania nań osób niepowołanych, a temsamem zmniejszyć ryzyko kradzieży i wydatki na stróżów. Byłoby pożądanym doprowadzenie do terenów targowych odnogi kolei wąsko-torowej, aby ułatwić dowóz eksponatów.

Wreszcie Targi należałoby urządzać w pewnych, stałych rocznych terminach a to tak, by w tym okresie nie urządzano żadnych imprez konkurencyjnych wzgl. odciągających uwagę ludności, pozatem pożądaną jest większa współpraca z Zarządem Targów władz, samorządów, instytucji społecznych oraz prasy.

Poza urządzeniem Targu Katowickiego, Śląskie Towarzystwo Wystaw i Propagandy Gospodarczej zajmowało się: przyjęciem uczestników Międzynarodowego Kongresu Komunikacyjnego, którzy zwiedzali Województwo Śląskie; urządziło stoisko zbiorowe Województwa Śląskiego na Wystawie

Komunikacji i Turystyki w Poznaniu, oraz stoisko na Wystawie Turystycznej w Warszawie; zastępowało Targi Wileńskie Na Województwo Śląskie i przyczyniło się do urządzenia zbiorowego stoiska na tych targach; brało czynny udział w pracach Polskiego Touring Klubu w Warszawie, którego delegaturę na Wojew. Śląskie prowadzi; objęło delegaturę wojewódzką Ligi Samowystarczalności Gospodarczej, Sekcji

Popierania Wytwórczości Krajowej przy Muzeum Przemysłu i Rolnictwa w Warszawie, oraz Związku Obrony Przemysłu Polskiego w Poznaniu, wreszcie zajmowało się przygotowaniem i oprowadzaniem różnych wycieczek, które w roku ubiegłym zwiedzały Śląsk. Obecnie Towarzystwo Wystaw i Propagandy Gospodarczej prowadzi prace przygotowawcze do II Wiosennego Targu w Katowicach.

Rynki i ceny

Zbyt towarów skartelizowanych i monopolowych na rynku wewnętrznym.

Główny Urząd Statystyczny ogłosił w dniu 25 kwietnia br. ciekawą statystykę cyfr zbytu niektórych towarów skartelizowanych i monopolowych na rynku wewnętrznym Polski na podstawie informacji ośnośnych organizacyj kartelowych i monopoli. Dane cyfrowe dotyczą lat 1928, 1929 i 1930 jako całości oraz poszczególnych miesięcy roku 1930 oraz 1931 do lutego włącznie.

Jako pierwsza rubryka figuruje w cytowanym zestawieniu rubryka zbytu żelaza walcowanego za wyjątkiem sprzedaży dla rządu, samorządów i hut syndykatowych. Zbyt ten wykazuje ciągły spadek, wynosił bowiem w r. 1928 — 497.698 t, w r. 1929 — 380.737 t, w 1930 r. — 284.378 t, zbyt w ciągu pierwszych dwóch miesięcy roku bieżącego wynosił łącznie 26.513 t, czyli był zaledwie nieco wyższy od przeciętnej miesięcznej w r. 1930, która wynosiła 23.698 t.

Zbyt cementu, który w r. 1928 wynosił 989.715 t, spadł w r. 1929 do 908.259 t, jednakowoż spadek zbytu w r. 1930 był znacznie większy — zbyt bowiem w tym okresie wynosił zaledwie 758.546 t wzgl. przeciętnie miesięcznie 63.212 t. Jeżeli zważywszy, że zbyt tego artykułu w styczniu br. wynosił 9.231 t, zaś w lutym 8.621 t (w roku 1930 cyfra dla stycznia wynosiła 17.183 i lutego 21.906 t), to wynioskować możemy, że zbyt tegoroczny nie dorówna, nawet w razie pewnej poprawy w miesiącach wiosennych i letnich, zbytu z roku 1930. Spadek ten tłumaczy się zastojem w ruchu budowlanym, na którego ożywienie w większych rozmiarach na razie niema widoków.

Zbyt nafty, bez dostaw dla rządu, w roku 1930 wynosił 127.715 t, t. j. nieco więcej niż w r. 1928 (124.039 t) lecz mniej niż w 1912 (133.012 t). Przeciętny zbyt miesięcznie wynosiłby w r. 1930 około 10.643 t, z tem, iż w miesiącach od marca do sierpnia zbyt był niższy od wymienionej liczby, zaś w okresie zimowym przewyższał ją blisko o 50%. Zbyt w styczniu i lutym br. wynosił łącznie 25.571 t (27.035 t) czyli był stosunkowo mniejszy, niż w analogicznym okresie roku ubiegłego. Wobec tego, że zbliżają się miesiące o krótkiej nocy trudno oczekiwać, by zbyt w r. bieżącym dorównał w sumie łącznej cyfrom z lat poprzednich tembardziej, że w związku z elektryfikacją kraju zużycie nafty na cele oświetleniowe maleje, zaś cena jej niejednokrotnie uniemożliwia korzystanie z tego produktu do napędu maszyn rolniczych (traktorów, młocarni).

Spożycie cukru wynosiło w roku 1930 — 348.381 t (śr. miesięcznie 29.031 t), czyli mniej niż w latach 1928 (351.051 t) i 1929 (361.036 t), zbyt w ciągu stycznia i lutego br. wynosił łącznie 45.531 t, mniej niż w 1930 r. (49.778 t). Wprawdzie cyfry zbytu w pierwszych miesiącach roku kalendarzowego są niższe od przeciętnej miesięcznej, zaś zwykła następuje dopiero od czerwca do sierpnia w okresie smażenia konfitur i soków oraz w grudniu w związku ze świętami, jednak wątpić należy, czy, mimo silnej propagandy i reklamy cukru, uda się w roku bieżącym wyrównać spadek konsumpcji we-

wewnętrznej w porównaniu z rokiem ubiegłym, cena bowiem cukru jest stosunkowo za wysoką w porównaniu z siłą nabywczą ludności.

Zbyt drożdży, który w r. 1930 wynosił 92.340 quintali, czyli więcej niż w r. 1928 (87.970 q) i 1929 (89.873 q) w r. bieżącym wykazuje również pewien spadek, gdyż zbyt w lutym i styczniu 1931 r. wynosił 12.114 q, zaś w analogicznym okresie roku ubiegłego 13.194 q.

Następnie idą artykuły monopolowe — t. j. tytoń, spirytus, sól jadalna i zapalki.

O ile idzie o tytoń, to jako miarę jego zbytu podano wartość sprzedaży, co wobec podwyżek cen wyrobów tytoniowych utrudnia ściśle obliczenie spadku konsumpcji. W każdym razie zbyt w r. 1930, wyrażający się cyfrą 704.046 tys. zł był prawdopodobnie nie tylko niższym niż w r. 1928 (647.180 tys. zł), lecz nawet spadł poniżej zbytu w r. 1929 (705.002) lecz nawet spadł poniżej zbytu w r. 1929 (705.002 tys. zł).

Wartość sprzedanego tytoniu w ciągu stycznia i lutego br. (98.432 tys. zł) była niższą od analogicznej w r. ubiegłym (110.752 tys. zł).

Spirytusu na cele spożywcze zbyt w r. 1930 tylko 37.331 tys. litrów 100° — czyli średnio miesięcznie zbyt wynosił 3.110 tys. litrów 100°. — Zbyt w latach poprzednich był większy, równał się bowiem 47.519 tys. litrów w r. 1928 i 48.140 tys. litr. w r. 1929. Zbyt w obu miesiącach roku bieżącego był niższym od przeciętnej miesięcznej w roku ubiegłym wynosząc w styczniu 2.823 tys. litr. i w lutym 2.513 tys. litrów. Spadek zbytu tłumaczy się głównie bezrobociem w przemyśle i słabą siłą nabywczą rolników, gdyż zbyt na cele przemysłowe wskutek wysokiej ceny spirytusu jest utrudniony.

Zbyt soli jadalnej utrzymuje się mniej więcej na jednym poziomie, wynosząc w r. 1930 — 301.770 t, t. j. 25.147 t średnio miesięcznie, w r. 1929 — 301.770 t i w 1928 — 285.367 t. Zbyt w ciągu pierwszych miesięcy roku bieżącego wynosił 44.611 t (44.358 t w analog. okresie roku 1930).

Zbyt zapalek w skrzyniach po 5.000 pudełek wzrastał do r. 1930 i wynosił w r. 1928 — 147.318 skrzyń, w 1929 — 148.587 skrzyń i w 1930 — 157.050 skrzyń. Zbyt w r. 1930 wynosił średnio miesięcznie 13.088 skrzyń, jednakowoż w związku z podwyżką ceny zapalek zbyt w grudniu i styczniu br. doszedł do 18.174 wzgl. 18.443 t, natomiast w lutym spadł do 3.188 skrzyń, gdyż i tu po zaopatrzeniu się ludności w towar tańszy, nastąpiła faza powstrzymywania się od zakupów zapalek po podwyżce cen.

Sprawozdanie z rynku argentyńskiego. W Izbie Handlowej jest do przejrzania sprawozdanie delegata Państwowego Instytutu Eksportowego z rynku argentyńskiego wraz z uwagami Poselstwa R. P. w Buenos Aires.

Pośród artykułów, które zostały szerzej omówione, figurują: żelazo budowlane, naczynia emaliowane, czekolada i masa czekoladowa itp. Osoby zainteresowane winny podać Nr. 2735.

Cennik za miesiąc kwiecień 1931 r. materiałów budowlanych, ustalony na posiedzeniu Komisji Cennikowej materiałów budowlanych przy Izbie Handlowej w dniu 6 maja 1931 r.

L. p.	Materiały murarskie	Za jednostkę wagi, miary itp.	Kwiecień	
			na składzie lub wagonie	Cena w zł
1	Cegła zwyczajna palona	1000 szt.	47,00	52,00
2	Cegła szamot. kraj. 32/33 SK.	1 tona	160,00	
3	Cegła sufitowa 25×15×10 (Kleina)	1000 szt.	120,00	135,00
4	Cegła sufitowa 25×33×15 (Ackerm.)	"	325,00	350,00
5	Cegła pustakowa	"	60,00	70,00
6	Cegła pustakowa porowata	"		
7	Cegła ostropalona sort. oblicówka	"	65,00	85,00
8	Żwir rzeczny	1 tona	7,00	7,50
9	Piasek rzeczny	"	8,00	8,80
10	Piasek kopalny	1 m ³	7,00	7,50
11	Żużel wysokopiec. łamany a) podkład.	1 tona	6,00	
	b) szuter	"	7,50	
	c) grysik	"	6,50	
12	Wapno palone, zależnie od jakości	100 kg	3,20	4,00
13	Wapno gaszone	1 m ³	35,00	
14	Cement w beczkach	100 kg	9,60	10,50
15	Gips murarski w workach	"	6,50	7,00
16	Gips sztukatorski a) harceński	"	15,50	
	b) alabastr. kraj.	"		
17	Maty trzciniowe	1 m ²	0,20	
18	Gwoździe do trzciniowania 25×25	1 kg	1,00	1,30
19	Drut do trzciniow. żarz. 1 mm przekr.	"	1,30	1,40
20	Drut żelazny 5 i 6 mm w kręg. niez.	100 kg	75,00	80,00
21	Żelazo do betonu, składowe, cena zas.	1 tona	445,00	
22	Żelazo prof. do nr. 24 skł., cena zas.	"	445,00	
23	Żelazo profil. ponad nr. 24	"	505,00	
24	Walcówka w wiążkach, cena zas.	"	470,00	
25	Bednarka w wiążkach, cena zas.	"	535,00	
26	Zaprawa fasadowa „Terrabona“	100 kg	6,75	
27	Asfaltowa papa izolacyjna	1 m ²	1,80	2,00

L.p.	Materiały dekarские	Za jednostkę wagi, miary itp.	Kwiecień	
			na składzie lub wagonie	Cena w zł
1	Blacha cynkowa	1 kg	—	
2	Papa nr. 200	1 m ²	4,20	
3	Papa nr. 150	"	4,90	
4	Papa nr. 125	"	5,60	
5	Papa nr. 100	"	6,30	
6	Papa nr. 80	"	7,35	
7	Dachówka karpiówka I. kl.	1000 szt.	140,00	180,00
8	Dachówka kliny	1 szt.	0,35	
9	Gąsior dachówkowy maszynowy	"	1,50	
10	Gwoździe papowe	1 kg	1,00	1,30
11	Smola gazowa preparowana	100 kg	27,00	28,00
12	Asfalt krajowy (sztuczny)	"	18,00	30,00
13	Gudron krajowy	"	32,00	35,00
14	Lepnik krajowy	"	30,00	
15	Karbolineum	"	40,00	45,00
16	Kit do papy	"	60,00	65,00
17	Kit do rur i muf	"	34,00	
18	Dachówka cement., 22 szt. na 1 m ²	1000 szt.	215,00	
19	Gąsior cementowy	1 szt.	1,15	

L. p.	Materiały ciesielskie	Za jednostkę wagi, miary itp.	Kwiecień	
			na składzie lub wagonie	Cena w zł
1	Belki sosn. lub świerk. do 6 m. dług.	1 m ³	70,00	90,00
2	Deski sosn. lub świerk. 40 i 50 mm.	"	70,00	80,00
3	Kantówka sosnowa wiąz.	"	65,00	80,00
4	Deski podłog. sosn. hebl. i szpunt. 30 mm	"	105,00	125,00
5	Legary 10×10	"	65,00	70,00
6	Łaty 4×6	"	85,00	100,00
7	Szalówka	"	55,00	65,00
8	Listwa podłog. miękka 3 cal.	1 mb.	0,40	0,45
9	Deszczulka dęb. parkiet. I. kl.	1 m ²	13,00	14,00
10	Deszczulki bukowe I kl. lub dęb. II kl.	"	11,00	12,00
11	Dragowina do robót beton.	1 m ³	40,00	45,00

L. p.	Materiały kanalizacyjne	Za jednostkę wagi, miary itp.	Kwiecień	
			na składzie lub wagonie	Cena w zł
1	Dreny (sączki) 2 calowe	1000 szt.	75,00	
2	Dreny (sączki) 3 calowe	"	150,00	
3	Dreny (sączki) 4 calowe	"	240,00	
4	Rury kamionkowe 100 mm.	1 mb.	5,10	5,25
5	Rury kamionkowe 150 mm.	"	7,50	8,80
6	Rury kamionkowe 200 mm.	"	10,75	12,75
7	Rury cementowe 150 mm.	"	4,00	4,25
8	Rury cementowe 200 mm.	"	5,25	5,60
9	Rury cementowe 300 mm.	"	8,00	8,90
10	Rury żelazne, lane asfaltowane	1 kg	0,70	
11	Rury łowiane	"	1,80	

Wobec braku notowań świeższych, podaje się według stanu z grudnia 1930 r.

L. p.	Materiały brukarskie	Za jednostkę wagi, miary itp.	na składzie lub wagonie	
			Cena w zł	
1	Kostka duża I klasy	1 tona	65,00	73,00
2	Kostka duża II klasy	"	60,00	66,00
3	Łączniki szarogłazowe 16×18×20-30	"	63,00	
4	Kostka szarogł. śl. 12×12×12	"	70,00	77,00
5	Kostka mała łupana	"	60,00	
6	Kostka szarogł. śl. II. kl. 10×12×10	"	72,00	
7	Łamany kamień brukowy (dziki bruk)	"	24,00	30,00
8	Krawężniki 25×25 prof. Katow.	"	20,00	22,00
9	Profil Ekdorfski	"	12,00	14,00
10	Profil Król-Hucki	"	22,00	
11	Szuter szarogłaz.	"	13,00	
12	Grysik	"	13,00	
13	Podład	"	10,00	
14	Płyty chodn. i beton. hyd. pras. zwycz.	1 m ²	—	
15	Płyty chodn. i beton. hydr. pras. gran.	"	—	

L. p.	R ó ż n e	Za jednostkę wagi, miary itp.	Kwiecień	
			na składzie lub wagonie	Cena w zł
1	Kafle I. kl. polewane	1 szt.	1,15	
2	Kafle I. kl. kolor.	"	1,15	
3	Kafle szmelcowane	"	2,50	
4	Kwadrately	"	0,60	
5	Narożniki	"	podwójnie	
6	Posadzka kamionkowa	1 m ²	17,00	21,00
7	Płyty okładz. glazur.	"	18,00	22,00
8	Oszklenie szkłem zwykł. piotr. gr. 2 mm	"	7,80	
9	Szkło 4/4 III.	"	5,30	
10	Gwoździe zwykłe	1 kg	0,90	
11	Kreda szlamowa	"	0,10	0,12
12	Klej stołarski	"	2,30	2,50

Ceny bydła i mięsa w I-ej połowie kwietnia br. na targowicy w Mysłowicach przedstawiały się przeciętnie następująco: Płacono w zł za 1 kg żywej wagi loco targowica: buhaje 0.95 — 1.18, woły 0.96 — 1.16, krowy 0.90 — 1.20, jałowki 0.90 — 1.20, nierogacizna A 1.40 — 1.50, B 1.30 — 1.39.

Dostawy i Przetargi.

Termin ogłoszonego w Nr. 7 G. W. G. na dzień 30 kwietnia 1931 r. o godz. 12-ej przetargu publicznego na budowę w 1931 roku 450 km trwałych nawierzchni na drogach państwowych, przesunięty został na dzień 18 maja 1931 r. o godz. 12-ej, wobec czego oferty składać należy do godz. 11-tej dnia 18 maja 1931 r. Bliższe szczegóły w Izbie z powołaniem się na L. 2526/31.

Przetargi i dostawy.

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych w Katowicach rozpisała przetarg publiczny na szycie umundurowania służbowego a mianowicie 2.092 par wzgl. sztuk łącznie bluz, płaszczy i spodni w wykonaniu miarowym, 10.537 par wzgl. sztuk łącznie spodni, bluz i płaszczy oraz kurtek i płaszczy lodenowych w wykonaniu konfekcyjnym według specjalnych wykazów miarowych, które dostarczy Dyrekcja, dalej 7628 sztuk wzgl. par łącznie spodni, bluz, płaszczy i fartuchów ochronnych płóciennych, a wreszcie 11.652 sztuk czapek różnego rodzaju. Do sporządzenia odzieży dostarczy Dyrekcja odpowiednie sukno, płótno i podszewki. Drobniejsze dodatki dostarcza przedsiębiorca. Oferty z napisem „Dostawa na szycie umundurowania służbowego wnosić należy do dnia 28 maja 1931 godz. 12-tej. Bliższe szczegóły w Izbie z powołaniem się na L. 3322/31.

Wniosek na otwarcie konkursu w okręgu Izby Handlowej w Katowicach.

Katowice

Fabryka żelaza „Siła“, właśc. Czwiklitzer i Haferkamp, spółka handlowa — otwarto dnia 21. IV.

Czwiklitzer Ernest, Katowice, Szopena 11 — postępowanie wstępne.

Haferkamp Gerhard, Katowice, Podgórna 5 — postępowanie wstępne.

Lubliniec

Górnośląskie zakłady ceramiczne „Jawornica“ w Jawornicy, — dochodzenia wstępne.

Józef Urban, Psary — podanie odrzucono ze względów formalnych.

Nowe wydawnictwa

„Hutnik“.

Ukazał się zeszyt 4 „Hutnika“, miesięcznika organizacji hutniczych, zawierający w dziale technicznym artykuły: „Zagadnienia koksu w Polsce“ W. Bielickiego, „O składzie gazów wielkopieczowych“ Wł. Kuczewskiego, „Trwałość lin dźwigniowych“ G. Stromengera, „Metody wykreślne obliczania wsadu w odlewni“ Z. Lenartowicza, Uwagi do pracy inż. Wł. Kuczewskiego p. t. „Teoria strug wielkopieczowych“ F. Wüst'a.

W dziale gospodarczym poza obszernym sprawozdaniem z działalności hut w marcu r. b. znajdujemy artykuły: „O międzynarodowy miernik zużycia żelaza“ Wł. Kuczewskiego, „Bezrobocie w hutnictwie żelaznym“ J., „Normalizacja pojęć z zakresu kosztów własnych“ J. Setkowicza, „Wnętrza zamczku P. Prezydenta Rzeczypospolitej“ M. Krzymuskiego.

Przegląd zagranicznych wydawnictw technicznych, szczególnie statystyk hutnictwa polskiego oraz interesująca kronika dopełniają całości wspomnianego zeszytu.

Wydanie broszury zawierającej opis uzdrowisk.

W związku z wydaniem nowego Rozkładu Jazdy z ważnością od 15 maja, Ministerstwo Komunikacji wydaje, jako bezpłatny dodatek do Urzędowego Rozkładu Jazdy, ilustrowaną broszurę, zawierającą opis uzdrowisk, zdrojowisk oraz miejscowości w Polsce, godnych zwiedzenia, celem ułatwienia kuracjuszą i turystom wyboru miejscowości kuracyjnej bądź też letniskowej dla spędzenia wakacji.

Zgłoszenia firm

Argentyna.

W Buenos Aires przy poparciu tamtejszego Poselstwa R. P. zostało założone „Towarzystwo Handlowe Argentyńsko-Polskie“, które ma na celu nawiązanie bezpośrednich stosunków handlowych z Polską, jak również wzmoczenia polskiego eksportu do Argentyny.

Do czasu ostatecznego ukonstytuowania się Towarzystwa, które prawdopodobnie będzie udziałowem, wybrano

Zarząd tymczasowy, do którego wchodzi przedstawiciele miejscowego przemysłu i handlu.

Ekspertem handlowym oraz łącznikiem między Towarzystwem a Poselstwem został wybrany p. D. Iwaszkiewicz, referent dla spraw handlowych przy Poselstwie R. P.

Plan pracy Towarzystwa na najbliższy okres czasu jest następujący:

Rejestr sądowy

W tut. rejestrze handlowym A 470 przy firmie „Tom-san“ wytwornia chemiczna w Mysłowicach, wpisano w dniu 21 kwietnia 1931 w miejsce dotychczasowego właściciela Maksymiljana Santury nowego właściciela Jana Santurę z Mysłowic, ul. Piaskowa 48, bez zmiany firmy z dodatkiem nazwiska „właśc. Santura“. Przejęcie wierzytelności i zobowiązań przedsiębiorstwa jest wykluczone.

Sąd Grodzki w Mysłowicach.

W rejestrze handlowym dział A — Nr. 187 wpisano dnia 27 lutego 1931 przy firmie: Maks Grosskreutz Dom Towarowy Murcki co następuje: Firma wygasła.

Sąd Okręgowy w Mikołowie.

Postępowanie upadłościowe.

Co do majątku firmy: Scharla i Szymański, Towarzystwo Akcyjne w Królewskiej Hucie wdraża się z dniem dzisiejszym, t. j. z dniem 23 kwietnia 1931 r. o godz. 11 30 przedpołudniem postępowanie upadłościowe, ponieważ dłużniczka jest niewypłacalna i zawiesiły wypłaty. Zarządca masy upadłościowej mianuje się kupca Stefana Sieradzona w Królewskiej Hucie, ul. Piastowska 19. Wierzytelność należy zgłaszać w Sądzie najpóźniej do dnia 6 czerwca 1931 r. Do powzięcia uchwały, czy mianowany zarządca masy ma pozostać, ewentualnie celem wyboru nowego zarządcy, dalej celem ustanowienia wydziału wierzycieli, a także celem powzięcia uchwały co do kwestji, wymienionych w § 132 ustawy o upadłościach, wyznacza się termin na dzień 20 maja br. o godz. 10 przedpołudniem, zaś celem zbadania zgłoszonych wierzytelności termin na dzień 16 czerwca 1931 r. o godz. 10 przedpołudniem. Wszystkim, którzy posiadają jakiegokolwiek rzeczy, należące do masy upadłościowej, lub którzy tej masie są cokolwiek dłużni, zakazuje się owe rzeczy wydawać dłużnikowi upadłemu względnie uiszczać się z długu, a nawet poleca się im, aby najpóźniej do dnia 6 czerwca 1931 r. donieśli zarządcy masy o posiadaniu takich rzeczy i o tem czy przysługują im jakie wierzytelności, z powodu których mieliby prawo żądać odrębnego zaspokojenia z owych rzeczy.

Sąd Grodzki w Królewskiej Hucie.

Wniosek o udzielenie odroczenia wypłat.

Katowice

Markus Eichner, Katowice, Słowackiego 9 — termin na dzień 21. V. br.

Wodzisław

Anna Krakowkówna, nieletnia, zastąpiona przez rodziców Franciszka i Gertrudę Krakowka, w Wodzisławiu — termin na dzień 7. V. 31.

Wykaz dłużników wezwanych, oraz którzy złożyli przysięgę wyjawienia, względnie przeciw którym wydano nakaz aresztowania w okręgu Izby Handlowej w Katowicach.

Katowice

Franciszek Ciupka, Katowice IV, ul. Franciszkańska 33, — nakaz aresztowania.

Bernhard Suffner, Katowice, Mickiewicza 1 — złożył przysięgę.

Sola i Józef Eisenstein, Katowice, ul. Młyńska 35 — nakaz aresztowania.

Jadwiga Pieter, Wirek Nowowiejski, Sienkiewicza 13 — nakaz aresztowania.

Michał Margulies, Katowice, Krakowska 72 — nakaz aresztowania.

Maks Chmielewski, Katowice, Francuska 27 — złożył przysięgę.

Marcin Moroń, Siemianowice, Bytomska 40 — złożył przysięgę.

Fryderyk Gross, Katowice, Francuska 23, — złożył przysięgę.

Zygmunt Gross, Katowice, Poprzeczna 6 — złożył przysięgę.

Zygmunt Gross, Katowice, ul. Młyńska 12 — złożył przysięgę.

Hilary Kołodziej, Katowice, Styczyńskiego 5 — nakaz aresztowania.

Klimza Herman, Pszów — złożył przysięgę.

Musiół Karol, Wodzisław, —

Datkiewicz Romuald, z Jastrzębia Zdrój — nakaz aresztowania.

Janas Teofil, Jastrzębie Zdrój — złożył przysięgę.

Reichel Franciszek, Wodzisław, ul. Bogumińska — złożył przysięgę.

Żopa Józef, Wodzisław — złożył przysięgę.

Narcys Huwer, Belszenica — złożył przysięgę.

Marcol Alojzy, Szotkowice, —

Hojka Marja ur. Pietraszek, Moszczenica — złożył przysięgę.

Kurt Geisler, Katowice, Plebiscytowa 27 — złożył przysięgę.

Piotr Walczak, Dąb, Dębowa 14 — nakaz aresztowania.

Franciszek Hruby, M. Dąbrówka, Niepodległości 5 — złożyła przysięgę.

Cecylja Farkas, Katowice, ul. Poprzeczna 21 — złożył przysięgę.

Alfred Marcoll, Katowice, Kochanowskiego 12 — nakaz aresztowania.

Rosica Press, Katowice, Stawowa 19 — nakaz areszt.

Gerhard Biloński, Katowice, ul. Poprzeczna 7 — nakaz aresztowania.

Azoń Szneiderman, Katowice, Sokolska 1 — nakaz aresztowania.

Eugenjusz Giesner, Dąb-Katowice — nakaz aresztow.

A. Stiebing, Katowice, Stalmacha 18 — nakaz aresztow.

Eugenjusz Nowak, Katowice Reymonta 4 — nakaz aresztowania.

Paweł Tomala, Katowice, Markiewki 56 — nakaz aresztowania.

Maksymilian Psiuk, Katowice III, Wojciechowskiego 127 — nakaz aresztowania.

Helena Ostrowska, Katowice III, Szeptyckiego 3 — nakaz aresztowania.

Paweł Ostrowski, Katowice, Szeptyckiego 3 — nakaz aresztowania.

Erich Bartella, Katowice, Kościuszki 18 — nakaz aresztowania.

Jakób Pastuszek, Katowice, Krakowska 128 — nakaz aresztowania.

Julja Pastuszkowa, Katowice, Krakowska 128 — nakaz aresztowania.

Leo Traister, Katowice, Plebiscytowa 2 — nakaz aresztowania.

Hildegarda Liersch, Katowice IV., Narutowicza 8 — nakaz aresztowania.

Katowice

N. Rösinger, Katowice, Gliwicka 5 — nakaz aresztow.
Franciszek Ciupka, Katowice IV., Franciszkańska 8 —
nakaz aresztowania.
Ewa Klemens, Katowice, Plebiscytowa 38 — nakaz are-
sztowania.
Kurt Beer, Katowice, Kościuszki 55 — nakaz aresztow.
Samuel Schlesinger, Katowice, M. Piłsudskiego 32 —
nakaz aresztowania.
Abraham Hernele, Katowice, Dyrekcyjny 11 — nakaz
aresztowania.
Ida Herrmele, Katowice, Dyrekcyjna 11 — nakaz are-
sztowania.
Königsberger, Katowice, Młyńska 35 — nakaz areszt.
Stanisław Wawrzecki, Katowice, III. ul. Wojciecho-
wskiego 25 — nakaz aresztowania.
Mazurek, Katowice, hotel „Monopol“, — nakaz areszt.
Piotr Langosch, Katowice, Kościuszki 17, — nakaz
aresztowania.
Jakób Eisner, Katowice, Marjacka 32 — nakaz areszt.
Franciszka Burdżikowa, Kochłowice, pl. Kościelny 1 —
nakaz aresztowania.
Józef Czuday, Bykowina — nakaz aresztowania.
Ryszard Geisler, Józefowiec, Józefa Bedera 72 —
nakaz aresztowania.
Wilhelm Mewes, Katowice, Marjacka 14 — nakaz
aresztowania.
Jan Moj, Katowice II, Posia 1 — złożył przysięgę.
Klara Rymarczyk, Dąb, Król-Hucka 182 — złożyła
przysięgę.
Franciszek Pytlak, Katowice III, Limanowskiego 9 —
złożył przysięgę.
Friedrich Jonas, Katowice, Sienkiewicza 17 — złożył
przysięgę.
Józef Reklajtis, Katowice, Raciborska 33 — złożył
przysięgę.
Józef Sobolla, Katowice III, Wojciechowskiego 68 —
złożył przysięgę.
Karol Drozdek, Katowice II, Kowalska 3 — złożył przy-
sięgę.
Jan Skapczyk, Katowice, Młyńska 33 — złożył przy-
sięgę.
Jan Skarzyna, Nowa Wieś, Plebiscytowa 1 — złożył
przysięgę.
Witold Meinhard, Siemianowice, Bytomska 19 — złożył
przysięgę.
Jadwiga Adamczyk, Nowa Wieś, Dąbrowskiego 6 —
złożyła przysięgę.
Paweł Biadelok, Katowice, Poniatowskiego 1 — złożył
przysięgę.
Piotr Piecha, Janów-kolonja — złożył przysięgę.
Józef Opiełka, Nowa Wieś, 3-go Maja 37 — złożył
przysięgę.
Alojzy Pendras, Bangów, Wiejska 35 — złożył przy-
sięgę.
Maks Bloss, Katowice, Polna 10 — złożył przysięgę.
Władysław Jakóbski, Kol. Mościckiego, Grzondziela
10 — złożył przysięgę.
Teodor Kluszczyk, Siemianowice, Damrota 1 — złożył
przysięgę.
Osias Kapner, Katowice, Marjacka 21 — złożył przys.
Wiktor Brzozowski, Katowice, Marjacka 32 — złożył
przysięgę.
Stanisław Ziemba, Katowice, Sienkiewicza 12 — złożył
przysięgę.
Paweł Jarzombek, Siemianowice, Staszycza 3 — złożył
przysięgę.

Katowice

Maks Paszek, Świętochłowice, ul. Wolności 23 — złożył
przysięgę.
Kazimierz Mikneski, Katowice, Damrota 4 — złożył
przysięgę.
Karol Baingo, Siemianowice, Śmiałego 10, — złożył
przysięgę.
Stanisław Pyrek, Kochłowice, ul. Radoszowska 3 —
złożył przysięgę.
Jan Mierzwa, Katowice, Moniuszki 4 — złożył przys.
Maria Musiołówna, Nowa Wieś, Starowiejska 5 —
złożyła przysięgę.
Eryk Mechner, Siemianowice, ul. św. Barbary 10 —
złożył przysięgę.
Róża Mechner, Siemianowice, ul. św. Barbary 10 —
złożyła przysięgę.
Franciszek Manowski, Katowice, ul. św. Jana 10 —
złożył przysięgę.
Maria Musioł, Nowa Wieś, Starowiejska 5 — złożyła
przysięgę.
Michał Friedman, Katowice, Plebiscytowa 10 — nakaz
aresztowania.

Królewska Huta

Pelka Sylwester, Świętochłowice, ul. 3-go Maja 21 —
nakaz aresztowania.
Dunkelbaum Szymon, Świętochłowice, ul. Bytomska 6.
Górka Wiktor, Król. Huta, ul. Dworcowa 3 — złożył
przysięgę.
Malec Jan, Kamień, Główna 7, —
Szary Paweł, Świętochłowice, Wolności 28 — złożył
przysięgę.
Bajer Karol, Król. Huta, ul. Hajducka 82 — złożył
przysięgę.
Gwoździł Ludwik, Król. Huta, —
Heinlauf Jonas, Król. Huta, Redena 1a, —
Tomczak Stefan, Wielkie Hajduki, Krakowska 99 —
złożył przysięgę.
Maroń Jadwiga, Świętochłowice, Długa 26 — złożył
przysięgę.
Brol Aleksander, Wielkie Hajduki, Krakowska 133 —
złożył przysięgę.
Paleta Herman, Nowe Hajduki, 3-go Maja 19, —
Mucha Edward, Wielkie Hajduki, Konopnickiej 10 —
nakaz aresztowania.
Reginek Andrzej, Król. Huta, Piastowska 1 — złożył
przysięgę.
Hałacz Antonina, Wielkie Hajduki, Krakowska 104 —
złożył przysięgę.
Strupowski Wiktor, Chropaczów, Bytomska 43, —
Windmann Samuel, Król. Huta, Ks. Łukaszczyka 11, —
Hochzeit Maria, Król. Huta, Bytomska 36 — nakaz
aresztowania.
Zawadzka Anna, Wielka Dąbrówka, Ks. Rychła 3, —
złożyła przysięgę.
Drzewuszcowski Alfons, Wielkie Hajduki, ul. 16 lipca 17
— złożył przysięgę.
Skoczowska Elfryda, Wielkie Hajduki, Krakowska 66, —
Latusek Henryk, Wielkie Hajduki, ul. Rawy 4, — złożył
przysięgę.
Łabęcka Stanisława, Zgoda, ul. 11 listopada, — nakaz
aresztowania.
Michalik Augustyn, Król. Huta, Szpitalna 18, — złożył
przysięgę.
Nowicki Paweł, Król. Huta, Styczeńskiego 39 — złożył
przysięgę.
Meller Franciszek, Wielkie Hajduki, Krakowska 99 —
nakaz aresztowania.

Królewska Huta

Czambor Eliza, Świętochłowice, ul. Piotra 12 — złożył przysięgę.
 Wilczek Franciszek, Król. Huta, ul. 3 Maja 3 — złożył przysięgę.
 Osadnik Mateusz, Król. Huta, Mieleckiego 3 — złożył przysięgę.
 Czekaj Tomasz, Wielkie Hajduki, ul. Miarki 8 — złożył przysięgę.
 Rother Helena, Nowe Hajduki, 3 Maja 13 — nakaz aresztowania.
 Bajer Karol, Król. Huta, Hajducka 82 — złożył przysięgę.
 Domański N., Król. Huta, Katowicka 60 — nakaz aresztowania.
 Herzig Pinkus, Król. Huta, Naróżna 23 — złożył przysięgę.
 Lubczyk Józef, Król. Huta, Hajducka 17 — nakaz aresztowania.
 Wiczek Franciszek, Król. Huta, 3 Maja 3 — złożył przysięgę.
 Wieczorek Augustyn, Chorzów Szkolna 14 — złożył przysięgę.
 Respondek Franciszek, Brzeziny, 3 Maja 51 — złożył przysięgę.
 Salbert Jan, Wielkie Hajduki, ul. Krakowska — złożył przysięgę.
 Flaszynski Roman, Król. Huta, Słowackiego 7, —
 Pluta Józef, Szyb Marcina — nakaz aresztowania.
 Wieczorek Augustyn, Chorzów, Szkolna 14 — złożył przysięgę.
 Kurceld Wol, Wielkie Hajduki, Kolonia Dworcowa 6, —
 Dunkelblum S., Świętochłowice, Bytomska 6, —
 Skolud Marja, Świętochłowice, Kolejowa 24, —
 Szymczak Józef, Brzeziny, 3 Maja 75, — złożył przysięgę.
 Frenkel Sala, Król. Huta, Ks. Ficka 12, — złożył przysięgę.
 Tomeczek Ignacy, Wielkie Hajduki, Sienkiewicza 1 — nakaz aresztowania.
 Barchnicki Franciszek, Świętochłowice, Apteczna 9, —
 Wutke Karol, Król. Huta, Hajducka 7 — złożył przysięgę.
 Gadocha Jan, Król. Huta, Hajducka 35, —
 Diece Alfons, Nowe Hajduki, 3 Maja 37 — złożył przysięgę.
 Penkalla Robert, Świętochłowice, Piaskowa 10 — nakaz aresztowania.
 Bonkowski Władysław, Król. Huta, Wolności 37 — złożył przysięgę.
 Lewinder Markus, Król. Huta, Wolności 40 — nakaz aresztowania.
 Łamacz Henryk, Wielkie Hajduki, Sienkiewicza 1, —

Lubliniec

Antoni Kłyta, Kamiennickie Młyny — nakaz areszt.
 Józef Małycka, Kamienica — nakaz areszt.
 Koch Stefan, przedsiębiorca robót ziemnych, Woźniki, nie zjawił się.
 Adolf Zok, Kuczków — nakaz aresztowania.
 Poloczek Konstanty, Lubliniec — złożył przysięgę.
 Wichary Wincenty, Lubecko. —
 Lizoń Wawrzyn, Wierzba — nakaz aresztowania.

Mysłowice

Tomasz Knapik, Brzezinka — złożył przysięgę.
 Dr. Emanuel Kwaśnik, N. Bieruń — złożył przysięgę.

Mysłowice

Karol Kopiecany, Szopienice, Kościuszki 9 — złożył przysięgę.
 E. Kawa, Brzęckowice-Słupna, ul. Krakowska 48 — nakaz aresztowania.
 Stanisław Haude, Mysłowice, ul. Bytomska 2 — złożył przysięgę.
 Emil Dąbrowa, Mysłowice, Rynek — nakaz areszt.
 Józef Adamaszek, właśc. Auto-Express, Mysłowice, ul. Krakowska 16 — złożył przysięgę.
 Ludwik Gajda, restaur., Janów, —
 Klara Fiegiel, Brzezinka, —
 Wilhelm Filipczyk, Szopienice — nakaz aresztowania.

Mikołów

Józef Stobik, Tychy, — złożył przysięgę.
 Alfons Zagau, Podlesie — złożył przysięgę.

Pszczyna

Pala Augustyn, Pszczyna, —
 Wilk Augustyn, Bieruń Stary — nakaz aresztowania.
 Natomik Jerzy, Bojszowy — nakaz aresztowania.

Tarnowskie Góry

Józef Kaleta, Tarnowskie Góry, ul. Sienna 6 — złożył przysięgę.

Wodzisław Śl.

Siemko Juljusz, Kopalnia Ema, — nakaz aresztow.
 Waideman Józef i Anastazja z Biertułtów — nakaz aresztowania.
 Sitek Paweł, Główny — złożył przysięgę
 Szaszynek Franciszek i Apolonja z Tury — złożył przysięgę.
 Baszton Józef, Lubomia — złożył przysięgę.
 Marcol Alojzy, Moszczenica, — złożył przysięgę.
 Siemko Ryszard, Ruptawa — złożył przysięgę.
 Rychlik Monika, Wodzisław Śl. — złożył przysięgę.
 Bogoczek Albert i Róża z Biertułtów — złożył przysięgę.
 Mroczek Karol, Turza — złożył przysięgę.
 Ślanina Marja, Czyżowice — złożył przysięgę.
 Kupkova Marja, Kopalnia Ema — złożył przysięgę.
 Sanecznikowa Anastazja, Gorzyce — złożył przysięgę.
 Siedlaczek Jan, Belsznica — nakaz aresztow.
 Kopiec Franciszek, Świerklany Dol. — nakaz aresztow.
 Musioł Karol, Wodzisław Śl. — nakaz aresztow.
 Janzykówna Anna ur. Janczyk, Gorzyce — nakaz aresztowania.
 Lajdowa Marja, Wodzisław Śl. — nakaz aresztowania.
 Sziling Eryk, Wodzisław, Targowisko — nakaz aresztowania.
 Godowski Leon, Bluszczów — nakaz aresztowania.
 Lazar Emanuel, Wodzisław — nakaz aresztowania.
 Bajer Ludwik i żona Joanna, Czyżowice, —
 Ledwoń Augustyn, Jastrzęb Dolny, —
 Krupa Jan, Radlin, —
 Grzybek Wanda, Wodzisław, —
 Reclik Jan, Radlin — złożył przysięgę.
 Brzoza Marja, Radlin — nakaz aresztowania.
 Skuczyk Jan, z Jastrzębia Górnego — złożył przysięgę.
 Krzystała Anna ur. Nowak z Mszany, —
 Bugłowa Anna z Rogów — złożyła przysięgę.
 Kłoskova Antonja, Bluszczów — złożył przysięgę.
 Jeleń Alojzy z Gorzyc, —
 Mazurowa Wiktorja, z Ruptawy — złożył przysięgę.
 Rusok Augustyn, Pszów, —
 Porwoł Leon, Moszczenica — złożył przysięgę.

Polskie Zakłady Przemysłu Cynkowego

Spółka Akcyjna w Będzinie

Podajemy do wiadomości, że przy zakładach naszych uruchomiliśmy dział produkcji

bieli cynkowej

którą wprowadzamy na rynek krajowy oraz na eksport z powyższym znakiem ochronnym w następując. gatunkach:

„CZARNA PIECZĘĆ” o składzie chem. ZnO — 99,0%	„ZIELONA PIECZĘĆ” o składzie chem. ZnO — 99,8%
„SZARA PIECZĘĆ” „ „ „ — 99,5%	„BIAŁA PIECZĘĆ” „ „ „ — 99,9%
„CZERWONA PIECZĘĆ” „ „ „ — 99,6%	„ZŁOTA PIECZĘĆ” „ „ „ — 99,9%

Nasza biel cynkowa odznacza się wyjątkową czystością, śnieżną białością, łatwą rozpuszczalnością

Uwaga: Nasza biel cynkowa pakowana jest w bębny blaszanych ocynkowanych, które po wypróżnieniu posiadają swoją wartość użytkową także do innych celów.

Wyłączną sprzedaż naszej bieli cynkowej na polski Górny Śląsk i Śląsk Cieszyński powierzyliśmy

firmie A. K. LIWER, Katowice, ulica Kościuszki 12

w której dla wygody P.T. Odbiorców utrzymujemy skład konsygnacyjny. Wzory i oferty wysyła powyższe Zastępstwo odwrotnie - bezpłatnie.

Fuhrmann i Ska

Hurtownia produktów
kolonialnych i rolnych

Telefon 10-29 Mysłowice Telefon 10-29

Poleca jako specjalność:

klej zimny w proszku (stolarski)

klei i kłajster malarzski, klej woskowy dla wykłintnych prac malarzskich, **kity żywiczne** do linoleum, **klej żywiczny** do celulozy, **klej introligatorski** neutralny i dekstrynowy dla przemysłu papier. jako też wszelkie kleje roślinne

Śląska Fabryka Chemiczna „TILSOR”
Katowice II, ul. Wyspiańskiego 3 Telefon 944

Dyktły olchowe, wyłączne zastępstwo na Wojew. Śląskie i Kieleckie wyrobów marki **Olza** oraz dyktł sosnowych marki **Ojkos**. Fornierzy krajowe i zagraniczne, specjalny wielki wybór w fornierach egzotycznych

„Pebede”

Katowice, ulica Francuska 10, tel. 27-31. Kraków, ulica Szpitalna 7, tel. 102-34 i pryw. 157-95. Lwów Zamarstynów, ulica Zamknięta 12, tel. 42-31.

Wyłączne zastępstwo na całą Małopolskę dyktł olchowych marki **TOBAL** i sosnowych marki **OJKOS**

Samson Mehler

Hurtownia owoców południowych i jarzyn

Obst, Gemüse, Südfrüchte en gros
Katowice, ulica Młyńska 14, róg Ślawowa
Telefon Numer 886 - Adres telegr.: Mehler Katowice

Wiadomości Gospodarcze

ORGAN DER HANDELSKAMMER IN KATOWICE * ERSCHEINT 2 MAL MONATLICH

Redaktion u. Geschäftsstelle: Handelskammer in Katowice, Plac Wolności 8, Tel. Nr. 237, 2082, 2261 * Scheckkonto P. K. O. Katowice Nr. 304 014 * Preis der Einzelnummer: zł 1 * Bezugspreis im Inlande für ein Vierteljahr zł 6,00; halbjährlich zł 11,00; jährlich zł 22,00; im Auslande 50 Proz. Zuschlag * Anzeigenpreise werden auf Wunsch durch die Geschäftsstelle mitgeteilt

*

KATOWICE, 8. MAI 1931

*

Finanzwesen

Die Tätigkeit der Kreditgenossenschaften. Die Union der Genossenschaftsverbände in Polen umfasst rund 700 Kreditgenossenschaften, die unter den Namen Volksbanken (Banki Ludowe), christliche Genossenschaftsbanken, Vorschusskassen, usw. bekannt sind und über 500.000 Mitglieder, Landwirte, Kaufleute, Handwerker und kleine Gewerbetreibende, zählen. Die Summe der Einlagen in 609 dieser Genossenschaften betrug Ende v. Js. 148,3 Millionen Zł, was 56,4% der Gesamteinlagen in den polnischen Genossenschaften ausmacht. Der Stand der von den Unions-

kreditgenossenschaften erteilten Darlehen bezifferte sich am Jahresschluss auf über ¼ Milliarde.

Die Wechselproteste. Nach den Angaben des Statistischen Hauptamtes gingen im März zu Protest 453.100 Wechsel in Höhe von 121,1 Millionen Zł (im März v. Js. 413.800 Stck. im Werte von 118,2 Millionen Zł).

In der Wojewodschaft betrugen die analogen Ziffern im I. Quartal 12.300 und 4,3 Millionen.

Steuernwesen

Aenderung hinsichtlich der Firmeninhaber und der Betriebsstelle. Nach Art. 36 des Gewerbesteuergesetzes ist von einer Aenderung, die auf einem Wechsel der Inhaberschaft eines Unternehmens oder seiner Betriebsstelle vor dem Ablauf der Geltungsdauer des Gewerbescheins beruht, der Steuerbehörde erster Instanz binnen einem Monat Mitteilung zu machen, damit die Behörde den Gewerbeschein mit einem entsprechenden Vermerk versehen kann. Dieser Vermerk wird, wenn die Firma mit der Bezahlung der Gewerbesteuer nicht im Rückstande ist, ohne weiteres vorgenommen.

Eine Aenderung der besagten Art liegt, wie das Finanzministerium unter Berücksichtigung der einschlägigen Ur-

teile des Oberverwaltungsgerichts erläutert, nicht vor, wenn der Betrieb im Bereich einer Ortschaft von einer Strasse nach einer andern verlegt wird. In diesem Falle bedarf es also keines Vermerks. Anders verhält sich die Sache wenn ein im Besitz einer Person befindliches Unternehmen in die Hände einer Gesellschaft übergeht. Wird in einem solchen Falle die Vornahme des Vermerks nicht beantragt, so wird der von dem betreffenden Unternehmen erworbene Gewerbeschein für ungültig angesehen, was die Verhängung einer Geldstrafe in Höhe des 3 bis 30 fachen Betrages der entrichteten Gewerbesteuergebühren nachsichzieht.

Zollwesen

Die Ausfuhrzölle für Gänse. Am 1. Juni d. Js. tritt (laut Dz. Ust. Nr. 43 Pos. 384) eine Verordnung in Kraft, wonach Gänse bei der Ausfuhr folgendermassen verzollt werden:

Lebende Gänse je Stück 10 Zł, mit Genehmigung des Handelsministers zollfrei (desgleichen im kleinen Grenzverkehr bei Ausfuhr von 5 Stück monatlich von der eigenen Wirtschaft, bei Ausfuhr von Zuchtgänsen mit Genehmigung des Landwirtschaftsministeriums);

Geschlachtete Gänse, frisch, gekühlt oder gefroren, 500 Zł (für 100 kg) gegen Bescheinigung des Handelsministers zollfrei (desgleichen im kleinen Grenzverkehr wie bei lebenden Gänsen; im Reiseverkehr kann auf einen Pass eine geschlachtete Gans mitgenommen werden).

Die Einfuhrzölle für Fette, Oele und ölhaltige Produkte. Gemäss einer im Dz. Ust. Nr. 43 Pos. 385 veröffentlichten Verordnung werden Fette, Oele und ölhaltige Produkte nach folgenden Sätzen verzollt:

Pos. 11: Nüsse, ausser den besonders genannten, Kokosnüsse, Esskastanien, Erdnüsse 172 Zł (Anm.: Zur Herstellung von Oel bezogene Erdnüsse mit Genehmigung des Finanzministeriums 7,50 Zł).

Pos. 51: Tierische Fette, fest, halbflüssig oder flüssig, 1,50 Zł; synthetische Fette, die mindestens 2% freie Fettsäure enthalten, 1,50 Zł; sie müssen jedoch in denaturiertem Zustande bezogen werden; sind sie zum Raffinieren bestimmt, (nicht denaturiert) mit Genehmigung des Finanzministers

50 Zl; synthetische Fette mit einem geringeren Säuregehalt als 2% 100 Zl; Tran und Fett von Seefischen 1,90 Zl; Degras (Gerbfett) 26 Zl; Olein 52 Zl; Fette, die mehr als 45% freie Fettsäure enthalten, 39 Zl; Spermaceti, Palmitin und Stearin 52 Zl; Oele tierischer Herkunft, ausser den besonders genannten, 104 Zl; gereinigter Fischtran 78 Zl; neutraler Talg 15 Zl; Margarine und künstliche Speisefette 100 Zl; Samen von Zucker- und Futterrüben 71,50 Zl (brutto), von Tabak zollfrei, Raps, Mohn, Senf, Hanf und Flachs 5 Zl, Kürbis und Sonnenblumen 6,50, andere nicht genannte Oelsamen zollfrei.

Pos. 117: Pflanzenfette und deren Säuren: Olivenöl 32,50 Zl (denaturiert für technische Zwecke 7,80 Zl); Kakao-butter 32,50, Sonnenblumenöl 85 (zur Herstellung von Faktis mit Genehmigung des Finanzministeriums 30 Zl); Rizinusöl 100 Zl, Holzöl 15 Zl; sonstige Pflanzenfette, bei 15°C erhartend, mit einem Säuregehalt von 2% und darüber 25 Zl (denaturiert 10 Zl), von mehr als 2% 100 Zl, bei 15°C gerinnend 100 Zl (denaturiert 15); die letztere Art wofür 2% und mehr freie Fettsäure aufweisend und zum Raffinieren bestimmt, mit Genehmigung des Finanzministeriums 15 Zl; türkisches Oel (Alizarinöl) und Firnis 104 Zl; Glyzerin ungereinigt 32,50, gereinigt 97,50 Zl.

Das Verzeichnis der Raffinerien, die zum Bezuge von Pflanzenölen in unverfälschtem Zustande berechtigt sind, stellt das Finanzministerium im Einvernehmen mit den interessierten Ministern zusammen.

Die Einfuhrzölle für Kunstdünger. Im Dz. Ust. Nr. 34 Pos. 257 (Monitor Polski Nr. 91) ist eine Verordnung erschienen, durch die der Wortlaut der Zolltarifstellen 98 und 103 wie folgt abgeändert wird:

Pos. 98 P. 4: salpetersaures Ammoniak 27 Zl, Anmerkung: Salpetersaures Ammoniak mit Genehmigung des Finanzministers zollfrei; P. 5: schwefelsaures Ammoniak 25 Zl, Anm.: Schwefelsaures Ammoniak und dessen Mischungen mit salpetersaurem Ammoniak mit Genehmigung des Finanzministers zollfrei.

Pos. 103: Salpeter P. 1: Chilisalpeter (mit Jodspuren) 25 Zl; P. 2: Salpetersaures Natron gereinigt und synthetisch 25 Zl; P. 3: Kalksalpeter (salpetersaurer Kalk) 25 Zl; P. 4: Kalisalpeter 25 Zl; P. 5: Kalkstickstoff (Kalziumzyanamid) 25 Zl, Anm. 1: Die in dieser Position genannten Waren und ihre Mischungen untereinander und mit anderen Stoffen, für landwirtschaftliche Zwecke bezogen, mit Genehmigung des Finanzministers zollfrei; Anm. 2: Die in P. 1, 2 und 4 genannten Waren für Industriezwecke bezogen, mit Genehmigung des Finanzministers zollfrei.

Der Einfuhrzoll für Ovomaltine. Laut Dz. Ust. Nr. 32 Pos. 233 beträgt der Zoll für Ovomaltine (ein aus Maltose und Eiern unter Zusatz von Kakao hergestelltes Produkt) bis 31. Dezember d. Js. 30% des normalen Zolls bzw. des Maximalzolls (im Verkehr mit den Staaten, die mit Polen keinen Handelsvertrag eingegangen sind).

Erhöhung des französischen Kohleneinfuhrzolls. Die französische Regierung hat den Einfuhrzoll für Kohlen von 1.10 auf 2,98 Fr erhöht und gleichzeitig die Verwendung importierter Kohlen bei den Eisenbahnen und anderen öffentlichen Betrieben bis auf weiteres verboten.

Verkehrswesen

Die Konzession für die Eisenbahnlinie Gdynia—Oberschlesien. Das vom Senat am 27. v. Mts. verabschiedete Gesetz über die Abgabe der Eisenbahnlinie Herby Nowe—Gdynia samt der Linie Siemkowice—Częstochowa an die Französisch-Polnische Eisenbahn-Aktiengesellschaft in Paris sowie über die Erteilung der staatlichen Garantie an diese Gesellschaft ist im Dz. Ust. Nr. 40 Pos. 350 bekanntgegeben worden und am 28. April d. Js. in Kraft getreten. Gleichzeitig erschien eine Verordnung über die Erteilung der Konzession an die genannte Gesellschaft für den Bau bzw. die Fertigstellung und die Ausnutzung der beiden Eisenbahnlinien bis 31. Dezember 1975. Die Konzessionsakte, die die Bedingungen der technischen Ausführung, der Finanzierung, Ausbeutung, Vermögensverwaltung und Liquidation der Unternehmung festsetzt, wurde den Bevollmächtigten des französischen Konsortiums bereits am 29. v. Mts. eingehändigt.

Die Eintragung der Firma in das Pariser Handelsregister erfolgt unter dem Namen „Compagnie Franco-Polonaise de Chemins de Fer“. Die Zeichnung der Obligationen beginnt am 11. d. Mts.

Umwandlung der „Żegluga Polska“ in eine Aktiengesellschaft. Die Regierung trägt sich mit der Absicht, das staatliche Schifffahrtsunternehmen „Żegluga Polska“ in eine Aktiengesellschaft umzuwandeln, wobei 48% der Aktien an Privatfirmen abgegeben werden sollen. Einen Teil der Aktien werden ober-schlesische Wirtschaftskreise übernehmen. Zur Vorbereitung dieser Aktion wurde in Katowice ein Komitee gebildet.

Beiläufig sei bemerkt, dass der von der Wojewodschaft Schlesien zur Vergrößerung der polnischen Handelsflotte gespendete Betrag von 2,1 Millionen Zl zum Bau zweier Dampfer für die von der „Żegluga Polska“ betriebene baltische Linie Gdynia—Helsingfors—Tallin—Riga Verwendung finden wird.

Der Schiffsverkehr in den Häfen Danzig und Gdynia. Im I. Quartal d. Js. hat der Schiffsverkehr in den Häfen Danzig und Gdynia folgenden Umfang gehabt:

	Danzig		Gdynia	
	Schiffe	Nrgt	Schiffe	Nrgt
Eingang	1236	868.913	561	505.634
Ausgang	1199	849.725	555	510.114

Im Vergleich zum I. Vierteljahr 1930 hat der Schiffseingang im Hafen von Gdynia um 124 Schiffe mit 78.251 Nrgt zugenommen, im Danziger Hafen dagegen um 81 Schiffe mit 93.320 Nrgt abgenommen.

Der Auswandererverkehr wickelt sich grösstenteils über Gdynia ab; im I. Quartal d. Js. traten nämlich die Ausreise daselbst 2.647 Personen an, in Danzig jedoch nur 338.

Wegebau mit Schweizer Kapital. In Warszawa wurde eine polnisch-schweizerische Aktiengesellschaft gegründet, die sich an der Ausführung des Regierungsplans für den Ausbau des Landstrassennetzes beteiligen wird. Das Aktienkapital beträgt $\frac{1}{2}$ Million Schweizer Frank, wovon 60% schweizerischer Herkunft ist.

Organisation der Ein- und Ausfuhr

Die Hauptrichtungen der polnischen Ausfuhr. Im vergangenen Jahre zeigt das Entwicklungsbild der polnischen Ausfuhr einige Veränderungen. Vor allem fällt die Zunahme der Ausfuhr über die Häfen auf; der mengenmässige Anteil dieser Ausfuhr am Gesamtexport erreichte nämlich 52,6%, der wertmässige allerdings nur 30,1% (gegenüber 28% im J. 1923).

Dem Werte nach nahmen im J. 1930 Deutschland, Oesterreich u. die Tschechoslovakei 43% der polnischen Ausfuhr auf (1928 rund 60%), während die Einfuhr aus diesen Ländern von 39% (in 1929) auf 40% stieg. Die sich dort in der letzten Zeit in stärkerem Masse geltend machende schutzzöllnerische Tendenz wird zweifelsohne ein weiteres Abbröckeln der polnischen Ausfuhr zur Folge haben. Hieraus ergibt sich für Polen die Notwendigkeit, seine Ausfuhr nach den Ländern, in denen der Zollprotektionismus nicht so stark ausgeprägt ist, zu steigern. Zu diesen Ländern gehören vor allem England, Holland, Dänemark, Belgien, Schweden und Norwegen. Die polnische Ausfuhr dorthin stieg dem Werte nach von 21% (in 1929) auf 27% des Gesamtexports; sie bildet damit den Grundstock der seewärtigen Ausfuhr Polens, die, wie eingangs erwähnt, rund 30% beträgt.

Die staatliche Beihilfe für den Export. In der Zeit vom 1. April 1930 bis 31. März 1931 erreichten die staatlichen Zuwendungen an Exportunternehmen unter dem Titel der Rückerstattung von Zöllen, Steuern usw. folgende Höhe (in 1000 Zl):

Bei der Ausfuhr von Getreide und Mühlenprodukten 38.500, Walzwerks- und anderen Metallerzeugnissen 15.800, Bacons und Schinken 7.000, fertigen Textilwaren 3.100, Naturbutter 2.460, gefärbtem Garn 970, Kunstseidengarn 460, Textilmaschinen 300, Eisenabgüssen 180, Zinkweiss 160, landwirtschaftlichen Maschinen und Geräten 153, Bugmöbeln 108, geschältem Reis und Reisprodukten 108, gehecheltem Flachs 92, Eisenzyanür, Bläue und Kalilauge 57, Wachseleinwand 38, Glaswaren 33, Hüten 32, Sprengstoffen 28, chlorsaurem Kali 16, verschiedenen Fleischprodukten (ausser Bacons und Schinken) 13, Bearbeitungsmaschinen 9.

Insgesamt beliefen sich die besagten Beihilfen im verflossenen Budget auf 69.658.000 Zl gegenüber 28.621.000 Zl im Jahre 1929/30. Am höchsten war die Mehraufwendung bei Getreide und Mühlenprodukten (27,5 Millionen Zl), Hüttenerzeugnissen und Landmaschinen (nahezu 8 Millionen), Bacons und Schinken (4,2 Millionen) sowie Naturbutter (2 Millionen).

Wirtschaftliche Gesetzgebung

Die Durchführung des schlesischen Wegfondsgesetzes. Die Ausführungsbestimmungen zum Gesetz über den Wegfonds der Wojewodschaft Schlesien sind in Nr. 9 des Dz. Ust. Śl. Pos. 20 erschienen und am 25. April in Kraft getreten. Danach muss die Versendung der Zahlungsbefehle spätestens am 1. Juni d. Js. beendet sein. Die Gebühren sind bis 30. Juni d. Js. zu entrichten. Die nach dem 1. Januar d. Js. für die Registrierung von Kraftfahrzeugen eingezahlten Gebühren werden bei der Erhebung der neuen Gebühren in Abzug gebracht.

Die Anmeldepflicht bei Beschäftigung von Ausländern. Wie in Nr. 7 der G. W. G. mitgeteilt wurde, hat der Ministerrat eine Verordnung erlassen, wonach die Vorschriften der Verordnung des Staatspräsidenten vom 4. Juni 1927 (Dz. Ust. Nr. 54 Pos. 472) über den Schutz des Arbeitsmarktes im ganzen Staatsgebiet auf folgende Wirtschaftszweige Anwendung finden: Industrie, Bergbau, Hüttenbetrieb, Handel, Banken, Verkehrs- und Transportwesen, Land- und Forstwirtschaft.

Die Vorrechte, die auf internationalen Abmachungen beruhen, werden durch die am 6. April d. Js. in Kraft getretene Verordnung nicht berührt.

Mit Rücksicht auf die Wichtigkeit der Verordnung sei nachstehend an einige Bestimmungen der Hauptverordnung erinnert:

Die Arbeitgeber, welche Ausländer bereits im Augenblick des Inkrafttretens der vom Ministerrat erlassenen Verordnungen beschäftigen, brauchen eine Genehmigung für die Dauer des Arbeitsverhältnisses oder der Lehrzeit dieser Ausländer nicht einzuholen.

Die Genehmigung wird in der Regel für die Dauer eines Jahres erteilt, notwendigenfalls für längere Zeit, und kann jeweils für ein Jahr verlängert werden.

Die Arbeitgeber haben in den Gesuchen den Ort, den Betrieb und die Art der Arbeit (den Beruf) anzugeben, worin die Ausländer beschäftigt werden sollen.

Jeder Arbeitgeber ist verpflichtet, auf Verlangen der Verwaltungsbehörde genaue Auskunft über die bei ihm beschäftigten ausländischen Arbeiter und Angestellten zu erteilen.

Die Genehmigung erteilt der zuständige Wojewode (in Warszawa der Regierungskommissar).

Berufungen sind beim Minister für Arbeit und soziale Fürsorge einzulegen, der darüber im Einvernehmen mit dem Innenminister entscheidet.

Jeder Arbeitgeber, der die Erlaubnis zur Beschäftigung eines Ausländers erhält, hat binnen 14 Tagen nach der Einstellung desselben in einem Schreiben an den zuständigen Wojewoden unter Berufung auf die Genehmigung folgende Angaben zu machen:

Tag des Beginns der Arbeit oder der Lehrzeit, Vor- und Zunahme des Angestellten (in der Genehmigung wird der Name nicht bezeichnet), dessen Alter, Staatsangehörigkeit, Wohnsitz, der Betrieb, worin er beschäftigt wird, der Beruf, die Art der Arbeit und die Vertragsdauer.

In der nämlichen Frist (14 Tage) hat der Arbeitgeber die Behörde von der Einstellung der Arbeit durch den ausländischen Angestellten in Kenntnis zu setzen.

Der Arbeitgeber, der beim Inkrafttreten einer Ministerratsverordnung Ausländer beschäftigt, hat davon dem zuständigen Wojewoden binnen 30 Tagen Mitteilung zu machen, wobei die vorbezeichneten Angaben erforderlich sind.

Die Vorschriften der Verordnung gelten nicht für Arbeitgeber, die das Recht der Exterritorialität geniessen, ausländische Unternehmen bei der Beschäftigung von Handelsreisenden, Arbeitgeber bei der Beschäftigung von Ausländern, die sich auf dem Gebiete der Republik Polen seit 1. Januar

1921 ständig aufhalten*), Arbeitgeber bei der Beschäftigung hervorragender künstlerischer und wissenschaftlicher Kräfte, staatliche Betriebe sowie Unternehmen zwischenstaatlicher Natur (Schifffahrt, Eisenbahn, Flugwesen u. dergl.).

Verstöße gegen die Vorschriften der Verordnung werden mit Geldstrafe von 100 bis 10.000 Zl oder Haft bis zur Dauer von 6 Wochen geahndet. Zur Rechtsprechung sind die Burgerichte berufen.

Die Vorschriften der Verordnung über die Ausländer (vom 13. August 1926, Dz. Ust. Nr. 83 Pos. 465) werden durch die vorliegende Verordnung nicht berührt.

*) Für diese Kategorie gelten nur die Artikel 6 und 7 (Meldepflicht).

Bekanntmachungen der Aktiengesellschaften im Monitor Polski. Amtlich wird mitgeteilt, dass bei der Einsendung von Bekanntmachungen durch die Aktiengesellschaften an den „Monitor Polski“ die Beifügung vollständiger Auszüge aus dem Handelsregister nicht erforderlich ist; es genügt eine vom zuständigen Gericht oder notariell beglaubigte Abschrift des Absatzes, der die zur Unterzeichnung befugten Personen betrifft. Die Auszüge samt dem Beglaubigungsschreiben verbleiben in den Akten der Direktion der Staatlichen Verlage.

Im übrigen bittet die Geschäftsstelle des „Monitor Polski“ die in der Regel unleserlichen Unterschriften in den Briefen in Maschinenschrift zu wiederholen.

Die Verzugsstrafen bei der Allgemeinen Versicherungsanstalt. Am 1. d. Mts. ist eine Verordnung in Kraft getreten, derzufolge die von den Beiträgen zur Allgemeinen Versicherungsanstalt auf Gegenseitigkeit erhobenen Verzugsstrafen

von 2 auf 1% monatlich ermässigt werden. (Dz. Ust. Nr. 41 Pos. 361.)

Die Ausführungsbestimmungen zum Spielkartengesetz sind im Dz. Ust. Nr. 32 Pos. 234 erschienen und am 14. v. Mts. in Kraft getreten. Darin sind enthalten Vorschriften über den Gegenstand der Gebühr, die Herstellung der Spielkarten, die Stempelung der in- und ausländischen Karten, den Zahlungsaufschub, beschädigte oder vernichtete Banderolen und Spielkarten, den Verkauf und die Kontrolle.

Die Verkaufsbestimmungen sind folgende:

Wer Handel mit Spielkarten zu treiben beabsichtigt, ist, abgesehen von der Erfüllung der durch das Gewerbegesetz vorgeschriebenen Bedingungen, verpflichtet die Genehmigung der zuständigen Finanzbehörde I. Instanz (Abt. Stempelsteuern) einzuholen. In dem Gesuch ist der Verkaufsraum genau zu bezeichnen.

Erteilt die Behörde einen ablehnenden Bescheid, so kann man bei ihr binnen einem Monat Berufung einlegen; die endgültige Entscheidung darüber steht der Finanzbehörde II. Instanz zu.

Nach Erhalt der Genehmigung hat der Verkäufer das Verkaufslokal für Spielkarten als solches nach aussen hin durch eine entsprechende Aufschrift kenntlich zu machen. Nur in diesem Lokal darf er Spielkarten aufbewahren und verkaufen. Beim Wechsel der Verkaufsstelle ist der Finanzbehörde davon binnen 7 Tagen Mitteilung zu machen.

Auch der Produzent ist an obige Vorschriften gebunden, falls er Spielkarten im kleinen zu verkaufen beabsichtigt.

Die Verkäufer sind verpflichtet, die Rechnungen der Lieferanten aufzubewahren, um sich den Finanzorganen gegenüber über die Herkunft der Karten ausweisen zu können.

Mitteilungen der Kammer

Eine Abordnung der Handelskammer beim Handelsminister.

Der Aufenthalt des Industrie- und Handelsministers A. Prystor in Katowice bot den Wirtschaftskreisen Oberschlesiens Anlass, eine Reihe von Mängeln zur Sprache zu bringen. Eine Abordnung der Handelskammer mit dem Regierungskommissar J. J. Kowalczyk an der Spitze, bestehend aus Vertretern der Kammer, ihres Beirats und einer Reihe von Wirtschaftsverbänden, legte dem Herrn Minister eine Denkschrift vor, worin vor allem die Notwendigkeit hervorgehoben wurde, die neuesten Gesetze sozialer Natur (über den Urlaub der Angestellten in Industrie und Handel, den Arbeitsvertrag für die geistigen Arbeiter und den für die Arbeiter) in Schlesien vorläufig nicht in Kraft treten zu lassen, um dem Wirtschaftsleben während der schweren Krise neue Belastungen zu ersparen.

Hierauf wurden folgende Angelegenheiten als dringlich bezeichnet:

Verstärkung des Grenzschutzes in Schlesien zur wirksameren Bekämpfung des Schmuggels aus Deutsch-Oberschlesien;

Wiedereinsetzung des Zollinspektorats in Katowice zur einwandfreieren Entscheidung über die Anwendung der einzelnen Zolltarifstellen;

Beschleunigung des Gerichtsverfahrens durch hinlängliche Anstellung von Richtern und Kanzleibeamten;

Erlass eines Verbots des Hausierhandels in den Räumen der staatlichen und kommunalen Aemter;

Aufhebung der den Eisenbahnerkonsumvereinen von den Staatsbahnen gewährten Tarifvergünstigungen;

Förderung der weiterverarbeitenden Metallindustrie durch Zuwendung von Regierungsaufträgen vor allem an Spezialbetriebe für kleinere Eisen- u. Metallartikel (Armaturen usw.);

Vergebung von Bauarbeiten lediglich an registrierte und bewährte Firmen, d. h. Ausschaltung fingierter Baufirmen;

Aufhebung einer Reihe aus der Zeit des Weltkrieges stammender Gesetze und Verordnungen, die den heutigen Verhältnissen nicht Rechnung tragen;

Vermeidung unnötiger Härten bei der Steuereinzahlung; Beschleunigung des Berufungsverfahren durch die Finanzbehörden;

gleichmässige Besteuerung des direkt an die Kohlenzechen gelieferten Grubenholzes in den verschiedenen Finanzkammerbezirken und Anwendung des 1 prozentigen Steuersatzes auf den Umsatz dieses Artikels in Schlesien oder zum mindesten Aufschub der Beitreibung der Steuerzuschläge bis zur Entscheidung des Obergerichtes.

Zum Schluss wurde betont, dass es angezeigt sei, die Verordnung des Staatspräsidenten über die Industrie- und Handelskammern alsbald zu novellisieren, um die Organisation der Handelskammer zu Katowice durch Einführung eines analogen Gesetzes auf der Grundlage des polnischen Rechtes zu ermöglichen.

Beeidigung von Sachverständigen. Am 20. April d. Js. wurden durch die Handelskammer in Katowice folgende Herren als Sachverständige beeidigt:

1. Witold Radziulewicz, wohnhaft in Katowice, ulica Marjacka 19, für den Handel mit Waffen und Sprengstoffen (Ernennungsdekret Nr. 2929/31/T).

2. Ing. Karl Staß, Królewska Huta, ul. Katowicka 17, für Maschinenkunde (Nr. 2933/31/T).

Vor der Eröffnung der Auskunft „Informacja“.

Die vor kurzem in Katowice gegründete G. m. b. H. „Informacja“ wird ihre Tätigkeit am 1. Juni d. Js. beginnen.

In der letzten ausserordentlichen Generalversammlung, die unter dem Vorsitz des Regierungskommissars der Handelskammer J. J. Kowalczyk stattfand, wurde die Zusammensetzung des Vorstandes abgeändert; gegenwärtig gehören diesem an Direktor F. Wiliński, Dr. J. Pomianowski und Dr. P. Chorąży. Die Leitung der Auskunft wurde Herrn Ludwig Kozik anvertraut.

Wirtschaftliche Rundschau

Inland

Die oberschlesische Eisenhüttenindustrie. Im März d. Js. stellte sich die Produktion der oberschlesischen Eisenhüttenindustrie im Vergleich zum Vormonat folgendermassen dar:

	Februar	März	Unterschied in %
Hochöfen	25.462	29.461	15,7
Stahlwerke	75.534	77.048	2
Walzwerke	52.217	53.150	1,7
Rohrwerke	3.501	3.315	-5,4

Die Erzeugung von Walzeisen und -stahl stieg infolge des Einganges russischer Aufträge von 25.251 auf 33.616 t, dagegen ging die von Bahnoberbaumaterial sehr beträchtlich zurück, nämlich von 9.217 auf 4.661 t (um 49,5%). Die Blechproduktion verringerte sich von 17.749 auf 14.873 (um 16,3%).

Der Export von Walzerzeugnissen erhöhte sich von 29.473 auf 33.979 (um 4.506 t, d. i. 15,2%). Um ungefähr ebensoviel ging der Inlandsabsatz solcher Erzeugnisse zurück, nämlich um 4.927 t, d. i. 23,2% (von 21.283 auf 16.356 t). Demzufolge verzeichnete der Gesamtabsatz von Walzprodukten eine Abnahme (von 50.756 auf 50.353 t, d. i. um 0,9%).

Verpachtung der Steinkohlengruben der Friedenshütte. Die Friedenshütte A. G. hat ihre Steinkohlengruben samt dem Kraftwerk Nikolaus an die Gräfling Ballestrem'schen Werke verpachtet, sodass diese Verwaltung nunmehr über fünf Steinkohlengruben (Brandenburggrube, Friedensgrube, Eminenzgrube, Wolfgang und Graf Franz) mit einer Jahresförderung von 3—3,5 Millionen t verfügt. Die Friedenshütte beschränkt sich somit auf den Betrieb ihrer Eisenhüttenwerke und einiger Eisenerzbergwerke und Dolomitenbrüche.

Die künftige Handelskammer in Gdynia. Das Präsidium der Handelskammer in Grudziądz hat eine Reihe von Beschlüssen gefasst, die auf die Verlegung dieser Kammer nach Gdynia abzielen. Zu diesem Zweck soll schon jetzt der Seesausschuss der Kammer durch Einsetzung eines Pressereferats ausgebaut werden. Das Pressereferat wird, abgesehen von der Zeitschrift „Pomorze i Gdynia“, Sonderberichte über die wichtigeren mit der Entwicklung des Hafens zusammenhängenden Angelegenheiten herausgeben. Der Direktor der Kammer wird zur Beschleunigung des Geschäftsganges 3 Tage in der Woche in Gdynia amtieren.

Der Bata-Wettbewerb. Ende 1930 bestanden in Polen 12 Verkaufsstellen der Schuhfabriken Batas. Im laufenden Jahre soll ihre Zahl auf 50 erhöht werden. Die Errichtung einer Schuhfabrik ist in Aussicht genommen.

Errichtung einer Fischnetzfabrik. Mit finanzieller Unterstützung des Seefischereieinstituts wird in Chojnice (an der Strecke Bydgoszcz—Gdynia) eine Fischnetzfabrik gebaut, die den Bezug von Fischnetzen aus dem Auslande entbehrlich machen wird.

Der Stand der Arbeitslosigkeit. In der Wojewodschaft Schlesien betrug die Zahl der Arbeitslosen Ende März d. Js. nach Mitteilung des Schlesischen Wojewodschaftsamtes 66.100, hiervon entfielen auf den Bergbau 7.821, die Eisenhütten und die Metallindustrie 7.921, die Bauindustrie 9.446, die übrigen Industriezweige 32.857.

Die Zahl der Arbeitslosen in Polen belief sich nach Angaben des Statistischen Hauptamtes am 25. IV. auf 362.800.

Ausland

Deutschland

Die Kohlenförderung im März. Im März d. Js. wurden im Ruhrkohlenrevier 7.710.384 t gefördert gegen 9.645.370 im März 1930. Die Kokserzeugung des Ruhrgebiets stellte sich auf 1.768.559 t (2.692.040 im März v. Js.). Die Bestände an Kohle, Koks und Presskohle erreichten Ende März nahezu 11,6 Millionen t. Die Zahl der Arbeiter betrug 268.498 (98.457 weniger als Ende März v. Js.). An Feierschichten entfielen auf 1 Mann der Gesamtbelegschaft 3,61.

Die Steinkohlenförderung Oberschlesiens betrug im März 1.491.408 t, die Kokserzeugung 95.924 t.

Im niederschlesischen Revier lauten die entsprechenden Ziffern 417.329 und 96.000.

Die Braunkohlenförderung des mitteldeutschen und rheinischen Bergbaus bezifferte sich im Berichtsmonat auf nahezu 9,9 Millionen t (über 11 Millionen im März v. Js.), die Briquetterstellung auf über 2,1 Millionen t (rund 2,4 im März v. Js.).

Kohlenverflüssigung mit Verlust. Die A. G. für Steinkohlenverflüssigung in Duisburg hat ihre grosse Versuchsanlage in Meidrich stillgelegt, da der Weiterbetrieb bei den gegenwärtigen Preisen für Hydrierungsprodukte und wegen des Mangels an Geldmitteln unmöglich ist. Die von der Gesellschaft bis Ende v. Js. verzeichneten Verluste betragen 4,89 Millionen Mk. Die Versuchs- und Forschungsarbeiten werden trotzdem fortgesetzt.

Oesterreich

Der Koksverbrauch. Oesterreich importierte im J. 1930 490.000 t Koks, davon aus dem Ostrauer Revier ungefähr 200.000 t, aus Polnisch-Oberschlesien 61.000, aus Deutsch-Oberschlesien 50.000. Die Belieferung Oesterreichs mit Wiener Gaskoks stellte sich (ausschliesslich Selbstverbrauch der Gaswerke) auf 238.000 t. Der Koks wird überwiegend im Hausbrand verwendet.

Ungarn

Die Kohlenförderung im Jahre 1930. Ungarns Kohlenförderung betrug im vergangenen Jahre 69,8 Millionen Meterzentner gegenüber 78,7 im J. 1929 (Rückgang 11%). Die Einfuhr verminderte sich von 13,3 auf 8,8 Millionen. Der Absatzrückgang hat zu einer allgemeinen Herabsetzung der Dividenden Veranlassung gegeben.

Frankreich

Der französische Bergbau im J. 1930. Die Erzeugung der französischen Kohlenindustrie belief sich im vergangenen Jahre auf 55.027.000 Metertonnen (1929: 54.922.000, 1927: 52.500.000). Die Einfuhr betrug einschl. der Ausfuhr aus dem Saargebiet 29.248.000 t, die höchste Ziffer, die jemals erreicht wurde. Die Produktion an metallurgischem Koks erreichte 9.167.000 t (4 Millionen im J. 1913).

Die Zahl der beschäftigten Arbeiter sowie die Förderung je Mann und Schicht blieben im allgemeinen unverändert. Die Lohnkosten erhöhten sich infolge der Steigerung der sozialen Lasten um 20%. Die Steuern betrugen 10,47 Fr. je t handelsfertiger Kühle (9,25 in 1928). Der zur Verteilung kommende Gewinn stieg auf 8,95 Fr. je t (von 7,45 Fr. in 1928).

Der lothringische Kohlenbergbau. Das Gesamtergebnis der drei lothringischen Gruben im Jahre 1930 bezifferte sich auf 6.073.798 t gegenüber 6.092.889 t im J. 1929 und 3.795.932 im J. 1913. Der Rückgang im Verhältnis zum Vorjahre beträgt mithin nur 19.000 t, was der durchschnittlichen Leistung eines Arbeitstages entspricht. Die Belegschaft bestand Ende 1930 aus 28.005 Mann.

Die Kokserzeugung erreichte mit 169.150 t einen bisher nicht erreichten Stand (1929: 144.573).

Das grosse Ereignis des abgelaufenen Jahres im lothringischen Kohlenbergbau war das Zustandekommen einer Betriebsgemeinschaft zwischen der Saar- und Mosel-Bergwerksgesellschaft und der Bergwerks- und Elektrizitätsgesellschaft „La Houve“. „Saar und Mosel“ übernahm nicht nur die Ausbeutung, sondern auch den Verkauf der Kohlen von „La Houve“, die sich somit auf die Pflege ihrer Elektrizitätsinteressen beschränkt.

Ein weiteres bemerkenswertes Ereignis ist die im I. Quartal d. Js. erfolgte Inangriffnahme des Baues eines Schachtes in dem noch unverritzten Gebiet zwischen St. Avold und Falkenberg. Damit wird der lothringische Bergbau, der sich bisher längs der Saargrenze hinzog, ins Innere des Landes vorgetragen. Wie verlautet, befinden sich in diesem Gebiet reiche Kohlenlager bis zu 20 m Mächtigkeit und darüber.

Im laufenden Jahre hat sich die Lage verschlechtert. Infolge Absatzstockung müssen ebenso wie im benachbarten Saargebiet Feierschichten eingelegt werden. Die Gruben haben eine Lohnherabsetzung um 6% ab 1. April und eine weitere um 3% ab 15. Mai beschlossen.

Grossbritannien

Der britische Steinkohlenbergbau. Die Kohlenförderung Grossbritanniens erreichte in der mit dem 28. März d. Js. endigenden Woche 4.515.900 l. t, was im Vergleich mit der entsprechenden Woche des Vorjahres eine Abnahme um 0,8 Millionen l. t (16%) bedeutet. Die Zahl der Beschäftigten hat sich im Vergleichszeitraum auf 872.800 (um 84.500, d. i. 9%) vermindert.

Ausstellungen und Messen

Die Tätigkeit der Schlesischen Gesellschaft für Ausstellungen und Wirtschaftspropaganda. Am 16. April d. Js. fand unter dem Vorsitz des Stadtpräsidenten von Katowice, Dr. Kocur, die Jahresversammlung der Teilhaber der Schlesischen Gesellschaft für Ausstellungen und Wirtschaftspropaganda statt. Zuvörderst wurde der Bericht über die Tätigkeit der Gesellschaft im J. 1930 entgegengenommen und der einen Aktivsaldo in Höhe von 9.428 Zl ausweisende Rechnungsabschluss bestätigt; 10% des Gewinnes wurden dem Reservefonds überwiesen, 3.800 Zl für die vom Aufsichtsrat gutgeheissenen Zwecke ausgesetzt und der Rest (4.685 Zl) dem Betriebskapital zugeschlagen.

Die Gesellschaft veranstaltete im vergangenen Jahre den „I. Kattowitzer Markt“ (I Targ Katowicki), der dazu bestimmt war, das Interesse der kaufmännischen Kreise Schlesiens für die Produktion der anderen Landesteile wachzurufen. Dieser Markt wurde in der Zeit vom 17. Mai bis 3. Juni (zwei Wochen nach Beendigung der Posener Messe) auf dem Ausstellungsgelände am Park Kościuszki in Katowice abgehalten; es nahmen daran rund 160 Firmen aus ganz Polen mit Waren heimischer Herkunft teil, welche 97% der ausgestellten Waren bildeten; 85% der einheimischen Firmen rekrutierten sich aus Produzenten, der Rest aus selbständigen Kaufleuten und Vertretern von Handelsfirmen; die Wojewodschaft Schlesien war durch 40% der Aussteller vertreten.

Einkäufe und Bestellungen wurden in ziemlich beträchtlichem Umfange verzeichnet seitens der Aussteller von Maschinen und Apparaten für das Gastwirtsgewerbe und das Fleischerhandwerk, ferner von Möbeln, Teppichen, Kilims,

Haushaltsartikeln u. dergl. In anderen Zweigen wurden bedeutend geringere, aber noch befriedigende Umsätze erzielt.

Die Kosten der Veranstaltung wurden von der Gesellschaft allein bestritten; für Reklame und Propagandazwecke wurden über 10.000 Zl verausgabt. Um die Marktbeteiligung zu erleichtern, gewährte man, abgesehen von der Ermässigung der Standgelder, bequeme Zahlungsbedingungen und liess hierbei sogar Begleichung in mittel- und langfristigen Wechseln zu.

In dem Tätigkeitsbericht wird weiterhin darauf hingewiesen, dass der beschränkte Umfang der Ausstellungsräume den Ausstellungen ziemlich enge Grenzen setzt, sodass es sich empfiehlt, den Bau neuer Hallen in Aussicht zu nehmen. Angezeigt wäre auch die Errichtung einer Umfassungsmauer und die Anlage eines Anschlussgleises.

Ausser der Marktveranstaltung befasste sich die Gesellschaft mit dem Empfang von Teilnehmern am Internationalen Verkehrskongress und der Einrichtung eines Kollektivstandes der Wojewodschaft Schlesien auf der Ausstellung für Verkehr und Touristik in Poznań sowie eines Standes auf der Touristischen Ausstellung in Warszawa, vertrat die Wilnaer Messe auf dem Gebiete der Wojewodschaft Schlesien und beteiligte sich an der Einrichtung eines Kollektivstandes auf dieser Messe, nahm tätigen Anteil an den Arbeiten des Polnischen Touring-Clubs in Warszawa, übernahm die Wojewodschaftsdelegaturen der Liga für wirtschaftliche Selbstversorgung, der Sektion für Förderung der heimischen Produktion beim Gewerbe- und Landwirtschaftsmuseum in Warszawa sowie des Bundes für den Schutz der Polnischen Industrie in Poznań; schliesslich ist zu erwähnen, dass die

Gesellschaft sich mit der Vorbereitung und Leitung verschiedener Ausflüge befasste.

Gegenwärtig ist der Gesellschaftsvorstand vollauf mit den Vorbereitungsarbeiten für den II. Kattowitzer Frühjahrsmarkt beschäftigt.

Die Posener Messe. An der diesjährigen Internationalen Posener Messe nahmen Kaufleute und Industrielle aus 18 europäischen Staaten teil (Norwegen, Litauen und Portugal waren nicht vertreten).

Das besondere Interesse des Auslandes erweckten in der Lebensmittelbranche Baccons und Schinken, in anderen Gruppen namentlich Teppiche, elektrotechnische Artikel, Chemikalien und Weidenruten. In diesen Zweigen kam eine Reihe von Käufen zum Betrage von mehr als je 100.000 Zl zustande.

Was ausländische Waren betrifft, bestand u. a. grössere Nachfrage für Porzellan und Kristallglas. Auch in der Kraftwagenabteilung wurden ziemlich beträchtliche Umsätze erzielt. Eine Automobilfirma brachte ihre sämtlichen Exponate (im Werte von über 70.000 Zl) unter.

Der Messebesuch war stärker als im Vorjahre. Zum ersten Mal seit dem Bestehen der Messe waren nennenswerte Einkäufer aus Jugoslawien, Estland und Spanien erschienen.

Landwirtschaftliche Ausstellung in Tarnopol. In der Zeit vom 23. Juni bis 3. Juli d. Js. findet in Tarnopol, dem Zentrum des polnischen Podolien, eine landwirtschaftliche Provinzialausstellung statt. Gruppen von mindestens 10 Personen erhalten für die Hin- und Rückfahrt eine Fahrpreismässigung in Höhe von 50%, einzelne Personen 25%.

Prospekte versendet das Ausstellungskomitee (Komitet Wojewódzkiej Wystawy Rolniczej, Tarnopol, ul. Mickiewicza Nr. 50).

Kraftwagensausstellung „Citroën“. Die Automobilfirma „Citroën“ stellt zurzeit in Warszawa an der ul. Bagatela 3 eine grössere Anzahl von Kraftwagen aus, die im Inlande montiert worden sind. Ausserdem wird ein Film vorgeführt, der einige Grundzüge der Entwicklung des Automobilismus und die neuesten Methoden der Serienproduktion veranschaulicht.

Internationale Messe in Paris. Die Besucher der vom 9. bis 25. d. Mts. stattfindenden Internationale Messe erhalten auf den französischen Bahnen eine 50-prozentige und den deutschen eine 25-prozentige Fahrpreismässigung. Die für diesen Zweck erforderlichen Ausweiskarten gibt das französische Konsulat in Katowice zum Preise von je 2 Zl ab. Nähere Einzelheiten sind in der Handelskammer zu erfahren (Tgb. Nr. 2913).

Internationale Kolonialausstellung in Paris. Die Internationale Kolonialausstellung, die in den Monaten Mai bis Oktober d. Js. in Paris stattfindet, bietet eine Uebersicht über

die kolonialen Leistungen einer Reihe von Staaten (Belgien, Vereinigte Staaten, Italien, Holland, Portugal usw.) mit besonderer Berücksichtigung Frankreichs.

Die im Wäldchen von Vincennes befindliche Ausstellung umfasst 110 ha und setzt sich wie folgt zusammen:

A. Französische Sektion (nach den einzelnen Kolonien gegliedert),

B. Sektion der fremden Staaten (zum Teil mit eigenen Pavillons),

C. Informatorische Abteilung (in der diejenigen Staaten, die nicht in eigenen Pavillons auftreten, ihre kolonialen Leistungen veranschaulichen).

Ausserdem werden in vier Palästen eine Rundschau über Frankreichs Handels- und gewerbliche Beziehungen zu seinen Kolonien und in einem Museum, das die Ausstellung überdauern wird, ein geschichtlicher Ueberblick über die kolonialen Errungenschaften Frankreichs geboten.

Ein Saal mit 2.500 Plätzen ist für Konferenzen, Vorträge und Filmvorführungen bestimmt.

Jeder Tag bringt exotische Attraktionen. Für die Erfrischung der Gäste ist in reichem Masse gesorgt (auf dem Ausstellungsgelände und in seiner unmittelbaren Nähe befinden sich 12 Restaurationen, eine Anzahl Kaffeehäuser, Bars usw.).

Die Ermässigung der Eisenbahnfahrpreise für die Besucher beträgt 30—33%. Für Gruppenausflüge sind noch grössere Vergünstigungen vorgesehen.

Das Visum, das von den französischen Konsulaten für die Dauer eines Monats ausgestellt wird, kostet 1 Goldfranken. Der Besitz einer Ausweiskarte, die gleichfalls in den Konsulaten erhältlich ist, berechtigt, abgesehen von der genannten Fahrpreisvergünstigung, zur Lösung einer verbilligten Fahrkarte I. oder II. Klasse für eine Rundreise durch Frankreich, zur Erlangung von Fahrpreismässigungen auf nichtfranzösischen Bahnen oder Schiffen, zum unentgeltlichen Besuch der Ausstellung während der Dauer von 15 Tagen u. dergl. mehr. Nähere Einzelheiten sind im Büro der Handelskammer zu erfahren.

Die Internationale Messe in Lyon. An der XX. Lyoner Messe beteiligten sich rund 3.500 Firmen in 36 Gruppen; der Anteil des Auslandes betrug 15%. Die Zahl der Teilhaber war grösser als im letzten Jahre. Bemerkenswert ist die Tatsache, dass die Artikel des täglichen Bedarfs auf der Messe normalen Absatz fanden, während dies bei Luxusartikeln nicht der Fall war; in einigen Branchen wurden sogar höhere Umsätze erzielt als im J. 1930.

Die Mehrzahl der Aussteller hat bereits ihre Beteiligung an der nächsten Messe (1932) angemeldet.

Die Utrechter Messe. An der XXIV. Niederländischen Messe, die im März d. Js. in Utrecht stattfand, beteiligten sich nahezu 1.400 Firmen, darunter 951 holländische. Am stärksten war das Baugewerbe vertreten.

Märkte u. Preise

Die Getreidepreise. In der letzten Zeit gestalteten sich die Getreidepreise (nach den Notierungen der Warschauer Getreidebörse) wie folgt:

	Roggen	Weizen	Einheitshafer	Braugerste
17. April	27—27,50	34—35	27,50—29	27—28
23. April	28,40—29	35—36	29,50—30,50	30—31
5. Mai	26—26,50	34—35	28,50—29,50	27—28

Der Absatz der Koksnebenprodukte. (Aprilbericht.) Die allgemeine Wirtschaftskrise erschwerte auch im April den normalen Beginn der Hauptsaison für den Absatz von Koksnebenprodukten.

Mit der Aufnahme der Produktion in der Teerpappeindustrie steigerte sich der Bedarf an präpariertem Teer und Pech. Auch für Strassenteer zeigte sich gewisses Interesse. Im allgemeinen legen sich jedoch die Käufer Zurückhaltung

auf, da die Lage hinsichtlich der diesjährigen Bausaison noch ungeklärt ist.

Infolge der Untätigkeit der Imprägnieranstalten lag der Teerölmarkt völlig darnieder; fast die gesamte Produktion musste deshalb ins Lager wandern.

Die ungünstige Konjunktur für veredelte Produkte (gepresstes Naphthalin, Phenol, Kresol, Pyridinbasen und dergl.) erfuhr keine nennenswerte Besserung, mit Ausnahme etwa von reinem Naphthalin, dessen Absatz einigermassen glatt vonstatten ging.

Im Handel mit Motorbenzol trat, wie immer bei Frühjahrsbeginn, eine Belebung ein; die im Laufe des Winters angehäuften Vorräte sind aber noch recht beträchtlich. Der Absatz reiner Benzolprodukte und von Toluol für die chemische Industrie gestaltete sich normal.

Der Absatz schwefelsauren Ammoniaks, der im März etwas aufzuleben schien, erfuhr im April wieder eine Abschwächung. Auch auf den Auslandsmärkten war die Lage nicht sonderlich vorteilhaft; der grössere Teil der Produktion musste infolgedessen eingelagert werden.

Die Sommerpreise der Saarkohlen. Die von der Saarbergwerksdirektion am 1. d. Mts. eingeführten Kohlen- und Kokspreise sind ungefähr 17% höher als im Ruhrrevier. Der Preis beträgt für ungewaschene Kohlen: Fettkohlen Stücke 80/50 mm 150—154 Frs (vorher 154—157), Griess aus gebrochenen Stücken 153 bis 155 (157 bis 159), gewöhnliche Förderkohlen 112 (15); für gewaschene oder gleichartige Kohlen: Fettkohlen Nuss I 162—163 (169—170), Flammkohlen Nuss I 161—172 (166—177); für Spezialkoks 189 (199), Mittelkoks 70/80 mm 180 (185).

Die russische Anthrazit-Konkurrenz. Auf dem internationalen Anthrazitmarkt kann Russland zu Preisen exportieren,

die wesentlich unter den Notierungen in South Wales stehen. In Südamerika z. B. wird russischer Anthrazit 10 sh billiger als Wales-Anthrazit angeboten.

Preisrückgang am italienischen Kohlenmarkt. Im Monat April gingen die Cif-Preise für erstklassige Cardiff-Kohlen in Genua um mehr als 1 Lire zurück. Die Cif-Preise für polnische Kohlen wurden weiter um 1 s 3 d ermässigt.

Die Kohlenlieferungen für die ägyptischen Eisenbahnen. Von den ägyptischen Bahnen sind anstatt der ausgeschriebenen 300.000 t Lokomotivkohlen nur 100 000 t der Maris Export and Trading Company zum Preise von 25 s 5 d zugesprochen worden. Die übrigen 200.000 t werden neu ausgeschrieben werden.

Ausschreibung von Wegebauarbeiten. Die Direktion des Staatlichen Wegefonds hat für den 18. d. Mts. mittag 12 Uhr den Bau von 450 km fester Strassenfläche ausgeschrieben. Die Oeffnung der Offerten erfolgt um 11 Uhr in der Kanzlei der Abteilung XI des Ministeriums für öffentliche Arbeiten (Warszawa, Kredytowa 9).

Ueber Einzelheiten gibt die Handelskammer Auskunft (Nr. 2526/31).

Vergebung von Schneiderarbeiten. Die Eisenbahndirektion Katowice hat die Anfertigung grösserer Mengen von Uniformen samt Mänteln und Mützen ausgeschrieben. Stoffe liefert die Direktion. Angebote sind mit der Aufschrift „Dostawa na szycie umundurowania służbowego“ bis 28. d. Mts. mittag 12 Uhr einzureichen. (Weitere Einzelheiten im polnischen Teil der vorliegenden Nummer.)

Fachliteratur

„Nafta“

Der Verband der Polnischen Naphthaindustriellen gibt eine Monatsschrift heraus, die jeweils eine Reihe von Aufsätzen über wirtschaftliche und technische Angelegenheiten der Naphthaindustrie sowie reiches Nachrichten- und Zahlenmaterial bringt.

Die Geschäftsstelle befindet sich in Lwów, ul. Leona Sapiehy 3, I p.

„Praktyczna Wiedza Przemysłowa.“ Das 5. Heft der unter diesem Titel (Praktische Gewerbekunde) erscheinenden

Quartalsschrift ist dem Wohnungsbauwesen gewidmet. Architekten, Ingenieure und Volkswirtschaftler behandeln darin das Problem der Kostenersparnis beim Wohnungsbau, insbesondere folgende Themen: Die Berechnung der Selbstkosten, Materialienwirtschaft, Ersatzstoffe, der Zeitfaktor bei den Bauarbeiten, Arbeitsteilung, Baugebietspolitik. Der Wohnungsbau während der Wirtschaftskrise, Bau von Fachschulen, die Zementindustrie.

Der Preis des im Buchhandel oder in der Geschäftsstelle (Warszawa, Nowy Świat 17) erhältlichen Heftes beträgt 4.— Zł.

Firmenangebote

Polen.

Mit der Herstellung von Autoradmänteln befasst sich in Polen nur eine Firma und zwar „Centralna Poznańska Fabryka Wyrobów Gumowych Sp. Akc.“. Die Rohstoffe (mit Ausnahme des Gummis) liefert das Inland. Das unter der Marke „Stomil“ (Hundert Meilen) erscheinende Erzeugnis hat sich bestens bewährt; nach Zurücklegung von 25.000—35.000 km zeigen die Reifen geringere Abnutzung als erstklassige Marken des Auslandes unter den gleichen Bedingungen, weil ihre Struktur den Anforderungen der polnischen Wegeverhältnisse besonders angepasst ist.

In Katowice hat die Firma eine Verkaufsstelle nebst Lager eingerichtet. (Adresse: Towarzystwo Korund, ul. Wita Stwosza 1, Fernruf 8-54.)

Deutschland.

Eine Hamburger Firma reflektiert auf den Bezug folgender Artikel:

Kartoffeln, Hülsenfrüchte, Flachs, Müllereiabfälle, Molkeerprodukte wie Butter, Käse u. dergl., landwirtschaftliche Produkte wie Wolle, Eier, Honig, Bienenwachs, Pflanzen und Heilkräuter. (Tgb. Nr. 1373.)